

Examensarbete

Förskolläraryrket 210 hp

Håll i och håll ut – lika enkelt i förskolan?

En fenomenologisk studie om förskollärare och barnskötares upplevelser av hur coronapandemin har påverkat deras verksamhet.

Examensarbete för förskollärare 15 hp

Våxtorp/Örkelljunga 2021-06-04

Emma Olsson och Josefine Rosenberg

Håll i och håll ut – lika enkelt i förskolan?

En fenomenologisk studie om förskollärare och barnskötares upplevelser av hur coronapandemin har påverkat deras verksamhet.

Kurs: Examensarbete för förskollärare 15 hp

Våxtorp/Örkelljunga 2021-06-04

Författare: Emma Olsson och Josefine Rosenberg

Handledare: Carina Stenberg

Bedömare: Liselotte Fritzdorf och Jens Lerbom

Examinator: Jonnie Eriksson

Sammanfattning

I denna studie undersöks förändringar i förskolans verksamhet på grund av pandemin Covid-19. Vi har genom egna erfarenheter sett hur personal fått kämpa för att få verksamheten att gå ihop och skapa en fungerande vardag. Syftet med studien är att undersöka olika förskolors verksamheter där förskollärare och barnskötares upplevelser synliggörs utifrån pandemin Covid-19. Utifrån problemformulering och syfte ställs följande forskningsfråga: Vilka upplevelser har förskollärare och barnskötare av hur pandemin Covid-19 påverkat deras verksamhet och områden såsom omsorg och lärande samt relationer och samverkan med vårdnadshavare?

Studien är en kvalitativ studie med fem semistrukturerade intervjuer som utifrån en fenomenologisk ansats har analyserats med empirisk fenomenologisk psykologisk metod. Resultatet i studien visar att kontakten med vårdnadshavarna har inneburit en av de största förändringarna. Förskollärarna och barnskötarna hanterar situationer olika men med en viktig gemensam utgångspunkt, nämligen barnen. Essensen som framkommer i studien är att pandemin har påverkat verksamheten i områden utifrån lärande och relationer och samverkan med vårdnadshavare men området omsorg är detsamma som innan pandemin.

Nyckelord: COVID-19, essens, fenomenologi, förskola, pandemi, upplevelse, verksamhet.

Förord

Vi vill börja med att tacka de som deltagit i studien genom intervjuerna, ni gjorde studien möjlig. Vi tackar även våra handledare Carina Stenberg och Kalle Jonasson samt Jonnie Eriksson för ett gott samarbete, där vi fått både positiv och negativ kritik som har gjort att vi fått ihop vår studie. Vi vill framförallt tacka våra familjer, Marcus & Melvin och Martin, Tilda & Linus som stått ut med oss så vi har kunnat sitta med vårt tjtande via Zoom de långa dagarna samt helger som arbetet har inneburit. Vi älskar er!

Vi vill avsluta med att tacka varandra för ett gott samarbete genom arbetets gång och där vi båda har bidragit lika mycket till studiens alla delar.

Great minds think alike!

Emma Olsson & Josefine Rosenberg

Våxtorp/Örkelljunga 2021-06-04

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	1
1.1 Syfte	2
1.2 Forskningsfråga.....	2
2. Bakgrund.....	2
2.1 Krishantering i förskolan och i arbetslaget	3
2.2 Styrdokument och myndigheter	4
2.2.1 Lpfö 18.....	4
2.2.2 Omsorg.....	4
2.2.3 Förskolans samverkan med hemmen	4
3. Tidigare forskning.....	5
3.1 Social distansering under pandemier.....	5
3.2 Relationen mellan förskollärare, barnskötare och vårdnadshavare.....	5
3.3 Omsorg.....	6
3.4 Förskolan utifrån lärande.....	7
4. Teoretisk utgångspunkt.....	7
4.1 Fenomenologiskt perspektiv	8
4.2 Erfarenheter.....	9
4.3 Empirisk fenomenologisk psykologi.....	9
5. Metod	10
5.1 Val av metod	10
5.2 Semistrukturerad intervju.....	10
5.3 Urval, begränsningar och deltagare.....	11
5.4 Intervjufrågor	11
5.4.1 Pilotstudie.....	12
5.5 Genomförande/tillvägagångssätt.....	13
5.5.1 Insamling av empiri.....	13
5.6 Analysmetod.....	14
5.6.1 Empirisk fenomenologisk psykologi som analysprocess.....	14
5.7 Etiskt förhållningssätt.....	17
5.8 Tillförlitlighet.....	18
6. Resultat och analys.....	19
6.1 Verksamhetsförändringar	20
6.1.1 Arbetsklimat och förändrade rutiner	20
6.1.2 Lämning och hämtning.....	21
6.1.3 Personal och barngrupp förändras som en följd av pandemin	22
6.1.4 Inskolningar.....	24

6.2 Närhet - en viktig del oavsett situation.....	25
6.3 Lärande pågår även om den inte är planerad.....	26
6.3.1 Läroplansmål	27
6.4 Relationen med vårdnadshavarna har förändrats på grund av den sociala distanseringen.....	28
6.4.1 Föräldramöten och utvecklingssamtal.....	29
6.5 Ingen förståelse för regler - “Det är för er säkerhet och vår säkerhet reglerna finns” ...	30
6.6 Fenomenets essens	32
7. Metoddiskussion.....	32
8. Resultatdiskussion.....	34
8.1 Vårdnadshavarna.....	35
8.1.1 Säkerhet för alla som befinner sig inom förskolans område.....	36
8.2 Omsorg och lärande hänger ihop	37
8.2.1 Läroplanen, inte lika prioriterad under pandemin.....	38
9. Slutsats	38
10. Didaktiska implikationer	39
11. Vidare forskning.....	39
12. Referenslista	40
Bilaga 1	42
Bilaga 2	43

1. Inledning

I slutet av år 2019 och början av år 2020 bröt en pandemi ut, genom spridningen av viruset Covid-19. Viruset upptäcktes i den kinesiska staden Wuhan och spred sig sedan över världen och påverkade samhället i sin helhet; WHO (World Health Organization) deklarerade den 11 mars 2020 att Covid-19 blivit en pandemi vilket innebär att viruset finns i stora delar av världen och kommer troligtvis inom kort finnas i alla världsdelar (Kuchar et al., 2020). I och med att viruset blev en pandemi stängdes företag ner och de som kunde skulle arbeta hemifrån, men förskolor och skolor fortsatte att vara öppna som vanligt (Kuchar et al., 2020). Argumentet för att hålla förskolorna öppna var att Folkhälsomyndigheten menade att barn inte kan sprida viruset och att förskolor och skolor ska vara öppna (Nordh & Fernstedt, 2020). Men vad händer i förskolan när en pandemi bryter ut, finns det saker som förändras och påverkas eller upplever förskollärare och barnskötare att vardagen är som vanligt. Skolverket (2018) skriver att barn ska erbjudas en trygg och god omsorg och de läroplansmål som finns i läroplanen för förskolan ska uppfyllas men påverkas dessa under en pandemi och hur ser den svenska förskolan ut utifrån de som arbetar där. Skolverket (2021a) menar att förskolan och förskollärarna behöver anpassa sig i sitt arbete för att kunna hantera olika utmaningar som kan uppstå som vid en pandemi. Ett förslag som omskrevs i media i början på pandemin var att de svenska förskolorna skulle stängas med omedelbar verkan (Kazmierska, 2020). Detta förslag kan upplevas som en drastisk sak och Pramling Samuelsson et al. (2020) menar att det är en stor och viktig aspekt att barn i förskoleåldern får fortsätter att gå i förskolan, för det är gynnsamt för deras lärande. Pramling Samuelsson et al. (2020) skriver vidare, att för att minska spridning i förskolan så behöver förskolepersonalen arbeta tillsammans och hitta olika sätt för att få så liten spridning av viruset i förskolan som det är möjligt. Riktlinjerna för hur denna minskning av spridning ska ske är däremot inget som finns i utbrett i förskolan och många pedagoger är inte bekanta med hur de ska hantera en pandemi.

Utifrån erfarenheter från våra verksamhetsförlagda utbildningar har vi under våra tre sista perioder sett förändringar och skillnader i omsorg och lärande samt hur personalen hanterar vårdnadshavare sedan pandemin bröt ut. Dessa förändringar kunde vi inte riktigt få grepp om och skapa en förståelse för och då väcktes en nyfikenhet hos oss där vi ville ta reda på mer om hur förskollärare och barnskötare upplever pandemin i förskolan. Vi undrar om alla upplever

pandemin på samma sätt eller finns det likheter och olikheter i deras upplevelser. Genom att undersöka hur förskollärare och barnskötare upplever pandemin kommer studien att intervjua verksamma förskollärare och barnskötare inom förskolan och försöka skapa en bild om hur pandemin ses utifrån deras perspektiv.

Studien kan hjälpa till att skapa en förståelse hos fler och det behövs fler studier som riktar sig till förskolan och som undersöker hur den svenska förskolan påverkats av Covid-19 pandemin. Denna studie kan bidra med kunskap om hur förskollärare och barnskötare upplever en pandemi och hur de gjort och gör för att skapa en så normal vardag för barnen som det bara går. Studien riktar in sig på fem förskolor och är därmed inget riktmärke i hur alla förskolor i Sverige gör men visar på att de förskollärare och barnskötare som deltog försöker göra sitt bästa med de olika medel som de har att tillgå.

1.1 Syfte

Syftet med denna studie är att undersöka olika förskolors verksamheter där förskollärare och barnskötarens likheter och olikheter synliggörs utifrån deras upplevelser av fenomenet pandemi, i detta fall specifikt Covid-19.

1.2 Forskningsfråga

- Vilka upplevelser har förskollärare och barnskötare av hur pandemin Covid-19 påverkat deras verksamhet och områden såsom omsorg och lärande samt relationer och samverkan med vårdnadshavare?

2. Bakgrund

I det kommande avsnittet kommer studiens bakgrund till forskningsområdet presenteras samt information som visar på att pandemier ses som en kris i samhället och hur de ska hanteras i förskolor och skolor. Utifrån studiens forskningsfråga och syfte har studien valt att rikta in sig på olika områden för att kunna täcka hur hela verksamheten påverkats av pandemin. De områden som vi i forskningsfrågan har valt att koncentrera oss på är verksamhet, omsorg, lärande och vårdnadshavarna. Dessa områden valdes eftersom förskolan till stor del bygger på dessa områden och är därför relevanta för studiens bakgrund. Krishantering innehåller faktorer för att skapa en verksamhet som fungerar om något oförutsett händer och innehåller hantering inom omsorg, lärande och visar hur personal inom förskolan ska agera vid en kris.

Följande rubriker kommer att presenteras; Krishantering i förskolan och i arbetslaget, Styrdokument och myndigheter med subteman; *Lpfö 18, Omsorg och Förskolans samverkan med hemmen.*

2.1 Krishantering i förskolan och i arbetslaget

All personal inom skola och förskola ska vara beredda att agera vid en kris, detta för att kunna rädda människoliv. Vid akuta händelser ska personal kunna agera direkt utan att rådfråga med andra i personalen.

Skäl till att det är viktigt att skolan och förskolan arbetar för att öka säkerheten och krisberedskapen är:

- “Personalen måste se till att barnen och eleverna inte kommer till skada.
- Huvudmannen är skyldig att försäkra sig om att elever och personal har en trygg och säker arbetsmiljö. Huvudmannen är till exempel kommunen eller huvudmannen för en fristående skola.
- Det är viktigt att varje rektor i grundskola och förskola känner till arbetsmiljölagstiftningens krav på att kartlägga risker i verksamheten. I skollagen finns krav på systematiskt kvalitetsarbete (Skolverket, 2021b)”.

En kris är inte det samma för alla i skola och förskola men syftar på oväntade händelser som på ett eller annat sätt kan lamslå en hel verksamhet. En kris kan hota de grundläggande funktioner och värden som finns inom skola och förskola såsom vår hälsa, frihet, miljö, förtroende samt andra viktiga samhällsfunktioner. Om många individer i skolan och förskolan drabbas kan det få stora konsekvenser som leder till att lärande och omsorg inte kan erbjudas på samma sätt som de vanligtvis kan.

En händelse i förskola och skola som innebär en kris är:

- ”Pandemi som till exempel influensa A(H1N1), även kallad svininfluensan, och nu Corona eller covid-19. Om många smittas på samma gång kan det påverka hela samhället. När en smittsam sjukdom på kort tid drabbar många människor i ett land uppstår en epidemi. Sprids smittan mellan flera länder kallas den pandemi” (Skolverket, 2021b).

2.2 Styrdokument och myndigheter

Detta avsnitt kommer att kopplas till olika styrdokument inom förskolan samt hur myndigheter påverkar förskolans vardag. Följande rubriker tas upp: Lpfö 18, Omsorg och Förskolans samverkan med hemmen.

2.2.1 Lpfö 18

Utbildningen i förskolan tar sin utgångspunkt i läroplanen och lägger grunden till barns livslånga lärande. Omsorg, lärande och utveckling ska bilda helheten i utbildningen och därför ska förskolan vara en plats där barnen känner trygghet, har roligt och är lärarik för dem. Barnen ska kontinuerligt utmanas och inspireras till nya kunskaper och upptäckter. I utbildningen ingår undervisning som utgår från både planerade och spontana lärtillfällen. (Skolverket, 2018).

2.2.2 Omsorg

Halldén (2007) skriver att omsorg kopplas till begreppet *educare* som innebär att förskolan ska erbjuda en omsorg som knyts samman med lärandet, där omsorgen kombineras med utbildningen i deras vardagsmiljö på förskolan. Därmed ska omsorgen inte bara handla om omhändertagandet utan pedagogerna ska även lära ut kunskap och stödja barnen i deras utveckling. Enligt Skolverket (2018) ska verksamheten bestå av en positiv framtidstro där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet tillsammans för att främja barnets välbefinnande och trygghet. Enligt Lillemyr (2013) sker lärandet genom erfarenheter och upplevelser och Skolverket (2018) skriver att barn ska få samtala om saker som sker i deras omvärld, vilket bidrar till en ökad förståelse för deras hälsa och välbefinnande.

2.2.3 Förskolans samverkan med hemmen

Skolverket (2018) skriver att förskolan ska ha ett bra samarbete med hemmet där regler och förhållningssätt ska kunna diskuteras, de ska vara delaktiga och ges möjligheten till ett inflytande i verksamheten. Utvecklingssamtal om barnets trivsel, utveckling och lärande ska ges till vårdnadshavarna och de ska informeras i olika former om förskolans mål och arbetssätt. Förskolan ska ha ett bra samarbete med hemmen för att främja barnens utveckling efter deras egna förutsättningar. Arbetslaget ska utveckla en relation med hemmen som är tillitsfull för att informeras om barns personliga omständigheter.

3. Tidigare forskning

Covid-19 viruset som utbröt i slutet av år 2019 och början på år 2020 påverkade hela världen med sin snabba framfart och när denna uppsats skrivs har pandemin pågått i över ett år. Då Covid-19 pandemin är ett relativt nytt ämne för forskare så finns det inte många studier som inriktar sig på pandemin och det gör att den tidigare forskningen som finns är begränsad men det har gjort att valet att göra en studie i ämnet har visat sig vara i tiden där denna studie kan bidra med viktig kunskap och insikt vid liknande händelser i framtiden. Studien vill undersöka hur förskollärare och barnskötare upplever pandemin och den tidigare forskningen som presenteras i detta avsnitt kopplas till studiens teman såsom omsorg, lärande och relationen mellan de som arbetar på förskolorna och vårdnadshavarna.

Följande rubriker presenteras: Social distansering under pandemier, Relationen mellan förskollärare, barnskötare och vårdnadshavare, Omsorg och Förskolan utifrån lärande.

3.1 Social distansering under pandemier

Uscher-Pines et al. (2018) gjorde en studie om strategier under en influensapandemi. De ville ta reda på om social distansering kunde sakta ned virusöverföringen i skolorna. De menar att genom att använda sig av social distansering kan barn skyddas från att bli sjuka, vilket sedan begränsar att vuxna får det. Social distansering är ett tillvägagångssätt som kan göra att en nedstängning av skolorna inte är nödvändigt under en pandemi. I studien undersöktes även skolors policys och praxis när det uppstår en pandemi. De kom fram till att det finns begränsad information kring policys och rutiner gällande främjandet av social distansering.

3.2 Relationen mellan förskollärare, barnskötare och vårdnadshavare

När det kommer till relationen mellan förskollärare, barnskötare och barnens vårdnadshavare beskriver Sandberg och Ottosson (2010) kommunikationen som en av förutsättningarna för ett samarbete mellan förskollärare, barnskötare och vårdnadshavare. I studien kom de fram till att förskollärare och barnskötare anser att det är av stor betydelse att vårdnadshavare tar sig tid att prata när de lämnar och hämtar sina barn på förskolan men även att det är av betydelse att förskollärare eller barnskötare och vårdnadshavare känner en lättsamhet i att ta kontakt med den andre (Sandberg & Ottosson, 2010). Markström (2007) skriver att hallen är den plats på förskolan som samtalen med vårdnadshavarna äger rum och där information utbyts samt även spontana samtal om annat än barnet eller förskolan uppstår. Det är de spontana samtalen som stärker kontakten mellan personal och vårdnadshavare.

Vuorinen et al. (2013) skriver att de kompetenser som förskollärare besitter när det kommer till mötet med vårdnadshavare handlar många gånger om det sociala. Att ha olika förmågor gentemot vårdnadshavarna så som att kunna etablera och upprätthålla kontakter, individualisera samt kommunicera är viktiga delar för förskollärare och barnskötare. Utan dessa förmågor anses det svårt att bygga en relation till vårdnadshavarna och skapa tillit och förtroende. Vuorinen et al. (2013) beskriver även begreppet "säkerhet" som handlar om att personalen på förskolan ska agera på olika sätt för att stärka vårdnadshavarnas förtroende för alla de som arbetar i verksamheten men även förskolan som institution. Förutom säkerhet behövs det även tillit för att skapa en relation med vårdnadshavarna och som kännetecknas genom öppenhet, dialog och ömsesidighet. De deltagande förskollärarna i Vuorinen et al. (2013) studie påpekade flertalet gånger att kompetensen utifrån det kommunikativa är viktig för att kunna hålla goda relationer med vårdnadshavarna trots att det ibland behövs kommuniceras svåra eller obehagliga meddelande och att förskolläraren gör detta taktfullt men tydligt. De kommunikativa kompetenserna utvecklas genom den praktiska erfarenheten där möten med vårdnadshavare är en del.

3.3 Omsorg

I Sandberg och Ottossons (2010) studie framgår det att vårdnadshavare tycker att det är viktigt att förskollärare är skickliga i deras bemötande mot både barn och vårdnadshavare samt att bemötandet sker på ett positivt sätt men även att de är kunniga inom sitt yrkesområde. Josefson (2018) håller med och skriver att i mötet med barn och vårdnadshavare behövs det ett stort ansvar från förskolläraren eller barnskötaren genom att bemöta på rätt sätt och då behövs det även ett särskilt kunnande inom omsorg.

Vuorinen et al. (2013) skriver om tre aspekter som ofta tas upp när förskollärare träffar vårdnadshavare är hur förskoleverksamheten ser ut, barns lärande samt hur barnet tillbringar sin tid som den har på förskolan, kan förskolläraren visualisera sina uppgifter i de vardagliga aktiviteterna och visa på hur förskolan bidrar till ett lärande hos barnet. Däremot så anses inte lärande lika viktigt för vårdnadshavare till barn i förskolan utan att barnen istället förväntas få bra barnomsorg genom att de är lyckliga, har roligt och blir väl omhändertagna utifrån sina behov där lärandet kommer som en bonus. Josefson (2018) anser att omsorg är relationellt samt ett praktiskt begrepp och genom att uppmärksamma omsorgen i förskolan uppmärksammas den som en mellanmänsklig och empatisk praktik som många gånger beskriver förskollärarnas erfarenheter och kompetenser samt föreställningar om ansvar och omsorg.

3.4 Förskolan utifrån lärande

Den svenska förskolan omfattar barn från 1–5 år och är en tjänst som är valfri att tillhandahålla för vårdnadshavare. I den svenska förskolan ska barn i sitt meningsskapande och utveckling använda sin befintliga förståelse av olika fenomen som de känner till. Förskollärares och barnskötarens arbete blir då att organisera så att inläring kan ske hos barnet genom att använda kommunikation och interaktion utifrån barnets initiativ och ge stöd så att barnen väljer att utforska de fenomen som finns tillgängliga och därmed göra det osynliga synligt (Björklund, 2014).

Genom ändrandet av läroplaner så ändras även förskollärares och barnskötarens roll i förskolan och två olika perspektiv som de kan ta för att arbeta med lärande är, en primär strategi och en socialpedagogisk strategi. Dessa två tillvägagångssätt är beroende av traditioner, ramar som finns i läroplaner och riktlinjer samt lärarprofessionalism och under de strukturella förhållanden som undervisningen bedrivs i. Den primära strategin riktar in sig på hur läraren riktar sina bedömbara kognitiva mål till barnet och den socialpedagogiska inriktar sig till ett bredare utvecklingsmål där barns egna intressen och val dominerar. Den sistnämnda är den som erkänns inom de nordiska traditionerna för förskolskolan (Björklund, 2014).

Inom förskolan finns den pedagogiska teorin som handlar om vad barn ska utveckla sin förståelse mot som är inlärnings objektet. I enlighet med teorin så lär sig barn att uppfatta fenomen på ett komplext sätt då nya upplevelser eller alternativa perspektiv utmanar barnets sätt att se på fenomenet. Undervisning blir då en handling som erbjuder barnet upplevelser men även möjligheter till utforskande av något nytt som barnet inte tidigare har kunnat urskilja (Björklund, 2014).

4. Teoretisk utgångspunkt

I det kommande avsnittet presenteras den teoretiska utgångspunkten där studien kommer att utgå från en fenomenologisk ansats där syftet med studien är att undersöka olika förskolors verksamheter där förskollärare och barnskötarens upplevelser synliggörs av pandemin. Fenomenologi valdes utifrån att det är ett fenomen som undersöks, pandemin Covid-19. Studien vill hitta essensen i hur förskollärare och barnskötare arbetar och vad som står i fokus för dem under en pandemi utifrån de tre aspekterna, omsorg, lärande och relationer och samverkan med vårdnadshavare. För att kunna få fram essensen av det empiriska materialet så kommer studien att använda sig av empirisk fenomenologisk psykologi som analysmetod där

studien med hjälp av teman ska kunna finna essensen i de intervjuer som studiens empiriska material bygger på.

4.1 Fenomenologiskt perspektiv

Fenomenologin grundades kring år 1900 av Edmund Husserl och har sedan dess utvecklats av andra fenomenologiska filosofer såsom Martin Heidegger och Maurice Merleau-Ponty (Kvale & Brinkmann, 2009). Fenomenologi är en filosofisk inriktning som innebär hur individer skapar en mening i världen de lever i och hur individen sätter sina förutfattade meningar om förståelsen av världen inom parentes (Bryman, 2011). Allwood och Erikson (2010) skriver att fenomenologi handlar om en förståelse av fenomenet. Fenomenet är det som är tillgängligt för oss, det vill säga det som finns tillgängligt för oss genom vad vi upplever. Edmund Husserl som är en av de som anses vara en frontfigur inom fenomenologi ville finna en säker grund för vetenskapen vilket menas med att han ville finna ett filosofiskt fundament som inte skulle kunna betvivlas och som sedan skulle kunna vara en utgångspunkt för att vetenskapen skulle kunna vidareutvecklas. Husserl menar att de upplevelser vi har här och nu av fenomenen är en nog stabil startpunkt för att nå detta mål. Allwood och Erikson (2010) menar att den metod inom fenomenologin som Husserl kom att lägga sin viktigaste del på handlade om att förstå människors upplevelser. Husserls metod handlar om att alla antaganden som en person har ska tänkas bort och därmed inte användas vilket sedan ska leda till att upplevelsen inte har bakomliggande antaganden utan att upplevelsen endast ses som en upplevelse som finns här och nu. Denna studie tar inga antaganden utan det är förskollära och barnskötarnas variationer av upplevelser utifrån fenomenet pandemi, Covid-19 i förskolans verksamhet som kommer att vara fokus och där vi som författare inte lägger in våra antaganden för att skapa ett resultat av dessa.

I en fenomenologisk analys framhåller Szklarski (2004) att det inte är helt enkelt att frigöra sig från egna åsikter och värderingar, men det är en viktig synvinkel i analysprocessen. Denna studie strävar efter att närma sig förskollära och barnskötarens upplevelser av fenomenet pandemi på ett så förutsättningslöst och öppet sätt som möjligt för att synliggöra vad som utgör essensen. Själva essensen består av de egenskaper hos ett fenomen som består av det oföränderliga, det vill säga det som är invariant i mänskliga erfarenheter. Existensen är det som varierar och således utgör det föränderliga. Det är essensen av ett fenomen som fenomenologin avser att beskriva på ett så förutsättningslöst sätt som möjligt (Szklarski, 2004).

4.2 Erfarenheter

Ett annat viktigt begrepp inom fenomenologin är erfarenheter och erfarenheter enligt Lilja (2015) handlar om det barnet har med sig från familj och sin fritid och är en aspekt som behöver tas med när det kommer till barns lärande och utveckling. Barnet får erfarenheter genom det som sker och det som barnet uppfattar i livet. Johansson (2005) beskriver erfarenheter som det sätt som vi får tillgång till världen vi lever i och beskrivandet av dessa mänskliga erfarenheter är av stort intresse inom fenomenologin. Bengtsson (2001) anser att inom fenomenologin så har människans erfarenheter en central punkt för att kunna förklara och klargöra saker och det är i erfarenheten som saker visar sig. Denna studie vill få förskollärares och barnskötares syn på hur fenomenet pandemi yttrar sig i förskolans verksamhet. För att få denna syn så använder studien pedagogernas egna erfarenheter där de utifrån sina upplevelser berättar hur de upplever pandemin inifrån deras förskoleverksamhet och genom att lyssna och ställa frågor samt följdfrågor i intervjuerna gör att studien får ett djup. Bengtsson (2001) menar att det är av stor vikt att utgå från den naturliga erfarenheten som personer som har erfarenheten och upplevelsen har och då göra den rättvisa.

4.3 Empirisk fenomenologisk psykologi

Inom empirisk fenomenologisk psykologi är Amadeo Giorgio den forskare som fått mest genomslag. Hans forskning riktar sig till att hitta gemensamma drag hos människan utifrån upplevelser av vardagliga fenomen, detta genom att låta de som deltar i studierna få berätta fritt utifrån fenomenet vilket sedan har resulterat i privata och personliga berättelser (Allwood och Erikson, 2010). I vår studie använder vi oss av en kvalitativ metod utifrån semistrukturerade intervjuer där intervjufrågorna har teman där den som intervjuas som i vårt fall är förskollärare och barnskötare, skapar en berättelse utifrån sina egna upplevelser utifrån hur pandemin har påverkat deras arbete men även hur de upplever pandemins påverkan på den dagliga verksamheten.

Genom att använda oss av en fenomenologisk analys i studien har vi använt oss av Giorgios sätt som Allwood och Erikson (2010) beskriver som en metod där forskaren ska försöka hitta generella egenskaper som karaktäriserar fenomenet i fråga som då ofta återfinns i alla eller nästan alla berättelser. Detta sätt att analysera visar att alla människor har vissa grundläggande egenskaper utifrån hur de upplever olika fenomen som kan visa sig i vardagen. Giorgios metod handlar om att analysera personers olika beskrivningar av det som de upplevt för att kunna undersöka olika fenomenets natur (Allwood och Erikson, 2010).

5. Metod

I det kommande avsnittet presenteras studiens metod som innehåller tillvägagångssätt för att kunna svara på studiens forskningsfråga under följande rubriker: Val av metod, Semistrukturerad intervju, Urval, begränsningar och deltagare, Intervjufrågor med subtema *Pilotstudie*, Genomförande och tillvägagångssätt med subtema *Insamling av empiri*, Analysmetod med subtema *Empirisk fenomenologisk psykologi analys*, Analysprocessen, Etiska förhållningssätt och Tillförlitlighet.

5.1 Val av metod

Det finns två olika alternativ av metod, den kvantitativa och den kvalitativa metoden. Studien kommer att utgå ifrån en kvalitativ metod genom hela arbetet då studiens frågeställningar samt syfte stämmer in på det Ahrne och Svensson (2015) skriver, där forskaren inom den kvalitativa metoden vill få en insikt i något som i studiens fall är förskolans verksamhet. Kvale och Brinkman (2009) menar att en forskare som använder sig av den kvalitativa intervjun försöker förstå världen utifrån intervjupersonernas erfarenheter och deras sätt att se på världen och Bjørndal (2016) skriver att i en kvalitativ metod så letar forskaren efter något speciellt och kanske även efter det som avviker samt letar efter sammanhang och strukturer. Den kvalitativa forskaren söker även efter en förståelse av olika beteenden, värderingar samt åsikter i den bestämda kontexten som undersökningen genomförs (Bryman, 2011).

5.2 Semistrukturerad intervju

Då studien undersökte hur förskollärares och barnskötares upplevelser av fenomenet pandemi så var det bästa sättet att samla in empiri i form av intervjuer som kommer att utgå från semistrukturerade intervjuer. Enligt Bryman (2011) innebär den semistrukturerade intervjun att intervjuaren har färdiga frågor som kan ses som ett frågeschema men att frågorna som ställs kan ställas i varierande ordningsföljd och att det sedan ställs följdfrågor till svar anses viktigare är lättare i denna form av intervju. Bjørndal (2016) anser att en bra tumregel i en intervju är att den som intervjuar håller sig till några få teman och att frågorna som ställs håller sig inom ramen av dessa. Både Bjørndal (2016) och Bryman (2011) nämner att uppföljningsfrågor utifrån temat är ett bra hjälpmedel för att behärska och få en djupare förklaring samt en förståelse av det svar som givits på en tidigare fråga. Ahrne och Svensson (2015) skriver att intervjuer kräver vissa förberedelser men att det är en smidig och effektiv metod för att skapa sig olika kunskaper om samhället samt att få ta del av andras synsätt och tankar. Christoffersen

och Johannessen (2015) betonar vikten av att i slutet av intervjun ge de som deltagit tid så att deras eventuella egna kommentarer kring temat som inte tidigare tagits upp i intervjun kan komma fram så varje intervju kommer avslutas med att fråga om deltagarna vill lägga till något som för dem är viktigt i temat.

5.3 Urval, begränsningar och deltagare

Studiens urval av deltagare utgår från det som Bryman (2011) beskriver som ett målstyrt urval då de som väljs ut är relevanta för de forskningsfrågor som kommer att ställas och målet med frågorna kommer att med stor sannolikhet att bli besvarade. Studien riktar sig endast till förskollärare och barnskötare i sitt urval av deltagare då tiden inte fanns för att ta in fler deltagare såsom barn och vårdnadshavare.

Studiens urvalsprocess påbörjades genom att söka personer i hela landet med hjälp av sociala medier som kunde ställa upp på en intervju men slutade med att personer som tidigare var kända för oss fick ställa upp och det ses som ett bekvämlighetsurval, vilket Bryman (2011) menar är personer som finns tillgängliga för forskaren. Ett bekvämlighetsurval fungerar bra om forskaren har en tidsbegränsning på sig att utföra studien.

Studien innehåller fem intervjuer där alla deltagarna är förskollärare eller barnskötare som arbetar på fem olika förskolor i Sverige. Storleken i urvalet grundar sig i den tidsåtgång som studien har och för att ta ett större urval än fem personer hade mer tid behövts men Bryman (2011) och även Bjørndal (2016) skriver att i en kvalitativ metod deltar mindre antal personer för att få en djupare förståelse.

Studien kommer inte ha några specifika krav om förskolan är kommunal eller i privat regi.

5.4 Intervjufrågor

När studiens intervjufrågor formulerades så utgick dem från det Bryman (2011) skriver där de som intervjuar ska kunna svara på frågorna som ställs och där inte bara frågorna är i fokus utan även på hur frågorna hänger ihop med varandra. För att se hur frågorna fungerade på andra personer än oss gjordes det en pilotstudie som beskrivs i nästa rubrik.

Studien utgår från en kvalitativ studie med semistrukturerad intervju och frågorna är både tematiserade frågor och öppna frågor som ställs beroende på svaren från de som intervjuas. Ahrne och Svensson (2015) skriver att i en kvalitativ intervju kan intervjuaren bestämma hur många fasta frågeställningar som ska finnas och hur de ska kompletteras med öppna frågor och

ordningen av frågorna kan även dessa bestämmas utifrån vilken situation som intervjuaren hamnar i.

Intervjuerna i studien kommer att hålla en hög grad av struktur vilket innebär att de är strukturerade, planerade och har en bestämd tidsram att hålla sig inom, intervjuerna är standardiserade med öppna svar och frågor utifrån ett specifikt ämne (Bjørndal, 2016).

Vid öppna frågor skriver Bryman (2011) att det finns både fördelar och nackdelar för en forskare. Fördelarna är att de som intervjuas kan svara med egna ord och svaren kan även bli oväntade. Nackdelen med öppna frågor är att de som intervjuas pratar mer och därmed blir intervjuerna längre och det blir mer material att transkribera.

Då studien vill få fram upplevelsen från förskollärare och barnskötare i intervjuerna så finns det inga temafrågor som kan besvaras med ett ja eller nej. Det är endast de avslutande frågorna som kan besvaras med ja eller nej (se bilaga 1).

Studien har tagit hänsyn till det rådande läget i samhället med pandemin och därför kommer intervjuerna göras i den mån det går digitalt via Zoom eller Teams men annars får intervjuerna som görs på förskolan ske på ett Covid-19 säkert sätt.

5.4.1 Pilotstudie

För att testa studiens intervjufrågor gjordes en testintervju, även kallad pilotstudie och Bryman (2011) skriver att en pilotstudie görs för att säkerställa att frågorna som ställs fungerar som intervjuaren tänkt men även att frågorna leder till att undersökningen blir bra och skapar en helhet. Bryman (2011) skriver även att en pilotstudie kan leda till att de som intervjuar får en vana och därmed en säkerhet till nästa gång de ska hålla en intervju. Då studien ska använda sig av strukturerad intervju kan en pilotstudie enligt Bryman (2011) hitta frågor som gör att den som intervjuas blir generad eller visar på ett ointresse av att vilja besvara vissa frågor som sedan kan tas bort. I pilotstudien intervjuades en nära bekant med insikt i förskolan för att se hur studiens frågor besvarades och genom de svar som testpersonen gav så omformulerades några av frågorna så de blev tydligare och kunde svara på studiens forskningsfrågor och frågor som inte ansågs relevanta togs bort.

Pilotstudien gjordes även för att kontrollera tidsåtgången i intervjun för att kunna informera de andra deltagarna angående hur länge de skulle behöva lämna sin verksamhet. Pilotstudien tog 25 minuter men tiden som de andra intervjuerna kommer att ta beror på hur långa och korta svar som intervjupersonen formulerar sig med men då studien har en hög grad av struktur så kommer inte intervjuerna att få vara för långa. Testintervjun har inte använts som en del av

studiens forskning då Bryman (2011) menar att en person som deltar i en pilotstudie inte ska ingå i den grupp som forskaren har gjort ett urval ur men han skriver även att den som intervjuas i en pilotstudie ska däremot vara jämförbar med det urvalet som forskaren valt.

5.5 Genomförande/tillvägagångssätt

För att få deltagare till studiens intervjuer så kontaktades grupper på sociala medier som arbetar i förskolan men detta sätt inte gav något resultat. För att få personer till intervjuerna skickades i stället e-mail med förfrågningar till personer som vi på olika sätt kände inom förskolan och då ställde fem personer upp som villiga att delta. En samtyckesblankett (bilaga 2) skickades ut till de som skulle intervjuas där de fick godkänna sitt deltagande.

På grund av restriktioner kunde inte alla intervjuer genomföras på intervjupersonernas förskolor utan dessa intervjuer fick ske via Zoom, Teams och mobiltelefon. I de fall det skedde personliga intervjuer satt författarna och intervjupersonen i samma rum men höll avstånd till varandra. De som intervjuades bodde på olika orter i landet och genom att ha digitala intervjuer så underlättade det för dem att träffas. På grund av tidspress gjordes en intervju gemensamt och sedan delade vi upp de andra fyra mellan oss så att vi gjordes två intervjuer enskilt. Intervjuerna började med att vi berättade studiens syfte, problemområde och upplägg. Innan intervjuerna påbörjades gjordes en kontroll så att utrustningen fungerade eftersom intervjuerna spelades in genom ljudinspelning i appen röstinspelning. Intervjuerna började med bakgrundsfrågor som kön, ålder och utbildning och fortsatte med frågor som utgick från studiens teman med eventuella följdfrågor. Varje intervju avslutades med frågan om de hade något att tillägga eller berätta mer om samt om de ville ställa upp för kompletterande frågor om det skulle behövas och sedan avslutades intervjun.

5.5.1 Insamling av empiri

Intervjuerna som hölls spelades in med ljudinspelning och efter intervjun transkriberades allt material till text för att sedan kunna göra en analys som sedan skulle leda till ett resultat. Ljudinspelning av intervjuerna valdes utifrån Bjørndals argument där intresse finns i den verbala dialogen samt monologen som sker under intervjun och inte genom bilder (Bjørndal, 2016). Bryman (2011) skriver att genom att spela in intervjun så distraheras inte intervjuaren genom att behöva föra anteckningar. En annan fördel med inspelat ljud är att intervjuaren kan följa upp intressanta svar och synpunkter från den intervjuade.

Att transkribera är enligt Bryman (2011) tidskrävande men forskaren får mycket material att gå igenom som både kan ses som positivt och negativt beroende på hur många intervjuer som hålls. Att transkribera innebär positiva saker såsom att den intervjupersonens exakta ord och uttryckssätt finns med och kan återges i texten på ett korrekt sätt.

Transkriberingarna som gjordes av intervjuerna blev olika långa såsom våra intervjuer också blev. Av de fem intervjuer som hölls blev det sammanlagt 150 intervju minuter och som efter transkribering blev 19 sidor text som sedan bearbetades genom Amedeo Giorgios analysmetod, empirisk fenomenologisk psykologi.

I insamlandet av empirin så intervjuades fem kvinnor som var 31–37 år och de var förskollärare eller barnskötare. Alla arbetar på förskolor på olika platser i Sverige och deras utbildning varierade från barnskötare till utbildade förskollärare och deras erfarenheter om hur länge de arbetat inom sin verksamhet skilde sig från ca ett år till sex år. Alla som deltog har fått fiktiva namn i analysen samt i resultat delen och de som intervjuades benämns som, Anna, Bibbi, Camilla, Doris och Erika och ingen av de intervjuade vet vem som är vem eller känner till de andra som intervjuades.

5.6 Analysmetod

I det här avsnittet kommer studiens analysprocess av analysmetoden att presenteras som är empirisk fenomenologisk psykologi.

5.6.1 Empirisk fenomenologisk psykologi som analysprocess

För att kunna analysera intervjuerna användes en analysmetod utifrån Amedeo Giorgios empiriska fenomenologiska psykologi vilken består av fem olika steg som forskaren ska gå igenom för att kunna få ett resultat utifrån empirin som forskaren samlat ihop (Allwood & Erikson, 2010). Paul Colaizzi kompletterade senare med ett sjätte steg i metoden (Szklański, 2009). Metoden går ut på att analysera data som forskaren samlat in genom informanternas beskrivningar av fenomenet som undersöks. Intervjuer är den vanligaste metoden att använda vid insamlandet av data där informanten berättar om fenomenet. Det som forskaren får fram är upplevelsedata, även kallat fenomenologisk data, vilket är undersökningsdeltagarnas egna beskrivningar av vad de har upplevt (Allwood & Erikson, 2010).

1. *Bestämning av helhetsbetydelsen*

Det första steget innebär att forskaren försöker få en förståelse för helheten i det

insamlade materialet genom att läsa igenom alla protokoll ett antal gånger (protokoll menas med de utskrifter som finns av berättelserna från de intervjuade personerna).

2. *Avgränsning av meningsbärande enheter*

I det andra steget ska forskaren isolera meningsenheter som kan vara ett tema eller en del av berättelsen där delen formulerar en aspekt av innehållet av det som forskaren studerar. Nu ska även en detaljerad läsning utföras av varje text för att kunna bryta ner den till mindre delar. Syftet med denna process är att upptäcka skiftningar i innehållet och därigenom avgränsa meningsbärande enheter. Enheterna kan bestå av enstaka fraser, meningar eller meningssekvenser.

3. *Transformerering av vardagliga beskrivningar*

I det tredje steget ska meningsenheterna skildras utifrån ett mer forskningsinriktat samt neutraliserat språk. Detta görs för att kunna se gemensamma drag i intervjupersonernas berättelser så att forskaren kan göra dem mer jämförbara. Genom att forskaren beskriver fenomenet så som det framstår för de som deltar i studien så blir forskningen objektiv och beskrivningarna handlar då inte om hur forskaren har tolkat berättelserna.

4. *Framställning av fenomenets situerade struktur*

I det fjärde steget ska forskaren göra en syntes av meningsenheterna från deltagarna. Resultatet blir då en syntes eller en sammanslagning av de som intervjuades olika upplevelser och blir den generella berättelsen av fenomenet i fråga (Allwood & Erikson, 2010; Szklarski, 2009).

5. *Framställning av fenomenets generella struktur*

I det femte steget görs en analys av de situerade beskrivningarna för att identifiera det centrala i materialet. Identifieringen påbörjas i ett tidigare steg men i detta steg definieras de centrala teman som materialet innehåller som är gemensamma nämnare från intervjuerna. Det är denna process som gör att essensen i fenomenet hittas, vilket kallas för eidetisk reduktion.

6. *Slutlig verifiering av fenomenets essens*

I det sjätte steget bör intervjupersonerna få möjligheten att verifiera eller falsifiera

resultatet och slutsatserna genom att de svarar på om det stämmer överens med deras upplevelser. Framkommer det ny information ska det inkluderas i resultatet (Szkłarski, 2009).

Vid första steget transkriberade vi materialet och sedan så läste vi igenom det flertalet gånger både tillsammans och enskilt för att se om vi såg liknande saker i materialet. Fördelen med att läsa igenom materialet många gånger gav även en större inblick och vi lärde känna materialet som vi skulle arbeta med. Vi sökte efter en begriplighet samt att det material som skulle användas i studien skulle ha ett fokus på det aktuella fenomenet. Då intervjupersonerna fick tala fritt utifrån olika områden så blev det en del material som inte var relevant och som fokuserade på påverkan av Covid-19 i förskolan. Vid analysen av vårt empiriska material så kunde vi tydligt se att de som intervjuades inriktade sina svar på fenomenet pandemi, Covid-19 och hur den påverkat deras verksamhet. Begripligheten i vad intervjupersonerna sade var bra och vi kunde få bra material av intervjuerna trots att en del av intervjuerna skedde digitalt.

Vid andra steget så valde vi ut det i transkriberingarna som var användbart för studien och som kunde svara på vår forskningsfråga. Först delade vi upp varje intervju var för sig och där kunde vi se olika meningsbärande enheter. När vi gjort det på alla fem intervjuerna kunde vi sedan se hur förskollärarna och barnskötarna svarat utifrån deras upplevelser i sin verksamhet och gjorde en sammanställning av svaren. Vi fann meningar och citat som gjorde att vi kunde utskilja delar av fenomenet i det som intervjupersonerna sagt.

I det tredje steget så analyserade vi de meningsbärande enheterna för att finna meningar i intervjupersonernas svar, både de explicita och implicita. Genom att vi använde oss av explicita utsagor kunde vi se direkta språkliga uttryck, med de implicita uttrycken kunde vi se liknelser och metaforer. I detta sett att tolka kunde vi komprimera och behålla det väsentliga i transkriberingarna. I detta steg kunde vi tydligt se svarens likheter och olikheter och även hur intervjupersonerna svarade, som till exempel hur deras röstläge var när de talade om en viss situation kopplat till fenomenet Covid-19.

I steg fyra samlades alla svar ihop till det materialet som vi behövde för att svara på forskningsfrågan. Liknande svar som vi fann som var relevanta till studien och vad vi undersöker sattes ihop. Svar som inte ansågs relevanta eller var upprepande eliminerades.

I steg fem så gjorde vi en gedigen genomgång av intervjupersonernas beskrivningar av fenomenet. Vi valde nu ut teman, en eidetisk reduktion utifrån svaren vi fått under intervjuerna gjordes och i denna process sammanfogade vi dessa för att se likheter samt olikheter. I den eidetiska reduktionen kunde vis edan hitta essensen i fenomenet.

I steg sex så fick alla intervjupersoner läsa igenom studiens slutgiltiga resultat och slutsats och utifrån dessa kunde de verifiera eller falsifiera sina upplevelser och om dessa stämde överens. Intervjupersonerna verifierade att deras upplevelser stämde överens med studiens resultat och slutsats. Ingen av intervjupersonerna valde att lägga till någon ny information.

5.7 Etiskt förhållningssätt

Bryman (2011) skriver om de grundläggande etiska frågorna som finns och som berör personer som är deltagande i intervjuerna och involverade i forskningen. Dessa är *frivillighet* där de som intervjuas deltar frivilligt och kan hoppa av när de vill, *integritet* där inga riktiga namn anges utan alla är fiktiva, *konfidentialitet* där alla uppgifter som berör de intervjuade hålls hemliga så att ingen kan komma åt dem och *anonymitet* där de som deltar får ingen information om de andra deltagarna utan alla är anonyma. De etiska principer som studien kommer att utgå ifrån i intervjuer och insamlandet av information är informationskravet som enligt Bryman (2011) innebär att forskare ska informera de som blir intervjuade om studiens syfte med undersökningen och att de som intervjuas ska veta att de deltar frivilligt och kan hoppa av om de vill. Alla moment som händer i undersökningen ska forskaren informera om. Samtyckeskravet innebär att deltagarna i undersökningen själv bestämmer över sin medverkan. Konfidentialitetskravet menas med att alla uppgifter som berör de som intervjuas kommer att hållas hemliga så att ingen kan komma åt dem. Det sista kravet är nyttjandekravet och innebär att de uppgifter som samlas in kommer enbart att användas i forskningen.

Allt material som innehåller namn och andra uppgifter som tillkommit under examensarbetets gång kommer att raderas när arbetet är färdigt för att inte kunna spridas vidare. Enligt tystnadspliktslagen (Bengtsson et al. 2018) har forskarna tagit hänsyn till förskollärare och barnskötares integritetsskydd och anger inte deras riktiga namn i transkribering eller annat material. I bilaga 1 finns vår samtyckesblankett som alla som intervjuades fick ta del av innan intervjun började och samtyckte till. Samtyckesblanketten utformades utifrån Högskolan i Halmstads riktlinjer.

5.8 Tillförlitlighet

När en kvalitativ studie har gjorts mäts tillförlitligheten i den och Bryman (2011) anser att studien ska uppfylla fyra delkriterier. Dessa är: trovärdighet, överförbarhet, pålitlighet och möjlighet att styrka och konfirmera. För att uppnå kriteriet *trovärdighet* som Bryman (2011) skriver, ska forskarna säkerställa att studien genomförts i enlighet med regler som finns samt att resultatet rapporteras till de personer som lever i den verklighet som studien tar upp för att få en bekräftelse på att forskaren har förstått rätt. Kriteriet *överförbarhet* innebär hur studiens resultat kan användas i andra kontexter där resultatet kan upprepas i en annan miljö. När tillvägagångssätt och de val som gjorts i studien är grundligt förklarade menar Ahrne och Svensson (2015) samt Bryman (2011) att detta medför att studien är transparent och på så vis kan upprepas.

Pålitlighet menas med att forskaren har ett granskande synsätt som säkerställer att alla processer i arbetet har en tillgänglig redogörelse. *Styrka och konfirmera* betyder att forskaren inte påverkar resultatet i studien med sina egna värderingar samt agerar i god tro (Bryman, 2011). Bryman (2011) understryker att det är upp till den som läser studien att avgöra i vilken utsträckning som kriterierna har uppfyllts. I relation till vår studie kan det vara läsarens åtagande att avgöra om till exempel intervjupersonernas utsagor är rimliga i förhållande till transformationerna, det vill säga analysen av förskolläraernas och barnskötarnas beskrivningar, men som inom fenomenologin benämns som essensen av ett fenomen som i detta fall är pandemin.

I studien ställdes frågor utifrån teman men med följdfrågor som var öppna frågor, utan att lägga in egna värderingar i dessa, där förskollärarna och barnskötarna fick möjlighet att resonera och diskutera utifrån sina erfarenheter.

Då studien endast innehåller fem intervjuer med förskollärare och barnskötare från olika delar i Sverige kan dessa inte vara representativa för hela landet. Resultatet kan endast ses som en inblick i de förskolor som deltog i studien samt hur förskollärare och barnskötare känner i de tider som råder som troligtvis fler i landet känner igen sig i.

Som sista steg i studiens analysprocess för att verifiera resultatet och slutsatsen har alla intervjudeltagarna godkänt att det som sägs stämmer överens med deras upplevelser och känslor av fenomenet pandemi.

6. Resultat och analys

I detta kapitel redovisas studiens resultat. Det som utgör det slutgiltiga resultatet av studiens analytiska process, är en beskrivning av essensen av de intervjuades upplevelser. Denna essens utgörs av fem essentiella teman, de beståndsdelar som är studiens teman är nödvändiga och tillsammans bildar de en helhet för det observerade objektet.

Följaktligen består studiens resultatdel av en beskrivning av fem teman som tillsammans utgör fenomenets essens. Studiens fem teman presenteras var för sig i olika avsnitt genom citat, tillsammans med en analys av dessa. I slutet av varje avsnitt görs en sammanfattning som en förtydligande av svaren på studiens frågeställningar:

Avslutningsvis redogörs för fenomenets essens som helhet och på vilket sätt studiens fem teman är relaterade till varandra.

Studiens forskningsfråga är: Vilka upplevelser har förskollärare och barnskötare av hur pandemin Covid-19 påverkat deras verksamhet och områden såsom omsorg och lärande samt relationer och samverkan med vårdnadshavare?

De teman som tas upp i denna del är:

Verksamhetsförändringar med subteman *Arbetsklimat och ändrade rutiner, Hämtning och lämning, Personal och barngrupp förändras som en följd av pandemin och Inskolningar*. Närhet - en viktig del oavsett situation. Lärande pågår även om den inte är planerad med subtema *Läroplansmål*. Relationen med vårdnadshavarna förändras på grund av den sociala distanseringen med subtema *Föräldramöten och utvecklingssamtal*, Ingen förståelse för regler - "Det är för er säkerhet och vår säkerhet reglerna finns" samt Fenomenets essens.

I texten där vi skriver om hur intervjupersonerna känner och upplever är det deras egna ord som används även om det inte är citat, det är inte vi som tolkar deras upplevelser och känslor utan skriver endast ut dem i ett sammanhang. De vi intervjuade tog fram sina känslor och upplevelser genom sitt sätt att använda sina röster och hur de framförde sina svar som vi har noterat vid transkriberingarna.

6.1 Verksamhetsförändringar

De fem förskollärare och barnskötare som deltog i denna studien angav att deras verksamhet ändrats som en följd av Covid-19. Alla förskolor hade ändrade eller skärpta regler och rutiner för hur de ville att saker skulle vara. De förändringar som var mest markanta i intervjuerna och där upplevelserna kan kopplas till Covid-19 kommer studien att ta upp i underrubrikerna som följer.

6.1.1 Arbetsklimat och förändrade rutiner

Sedan pandemin bröt ut har arbetsklimatet på förskolorna förändrats och det har skapat en frustration hos förskollärare och barnskötare. Berättelserna utifrån arbetsklimat beskrivs som negativa och ingen direkt förändring sker från ledningen eller rektorer för att skapa ett positivt klimat i arbetslag och verksamhet. Rutiner som finns har ändrats och en av de dagliga rutinerna som inte ser likadan ut nu som innan pandemin är matsituationen som alla intervjupersonerna tar upp som en förändring som inte gynnar barnen då deras förmågor inte kan visas upp på samma sätt som tidigare.

Anna berättade, *“Vi tycker om när barnen fick ta maten själva och visa att de kan men det får de inte längre göra och det är tråkigt, det är bra för deras utveckling”*.

Camilla berättade att deras barn inte längre får ta maten själva vid lunchen vilket leder till att barnen inte får visa sig självständiga och visa sina förmågor. När barnen inte får vara med på samma sätt nu vid en pandemi som de fått vara förut så det blir extra jobb för pedagogerna där de hela tiden får hjälpa till och det leder även till att lunchen blir ett stressmoment både för barn och vuxna. Hon berättar även att hygien före lunchen har blivit extrem och att det skapar en irritation hos personalen.

”Vi måste tvätta och sprita våra händer och dessutom ha handskar på oss när vi lägger upp maten på tallrikarna, vilket känns lite extremt”. [Camilla]

Angående krisplan berättar de intervjuade att det finns på förskolorna och att en i personalen har ansvaret. Krisplanen ser olika ut men har liknande innehåll som visar på hur de ska arbeta utifrån omsorg, lärande och hur de ska agera i olika krissituationer som rör verksamheten.

Sammanfattningsvis är förskollärare och barnskötarnas upplevelse att barnen inte får ta mat själva vid lunchen vid någon av förskolorna men rutinerna om hur skiljer sig åt, detta genom att vissa förskolor valde att låta maten vara kvar i köket och att kökspersonalen la upp maten medan andra hade maten på matvagnar eller vid sidan av bordet där de åt. Känslan från personalen var att förståelsen för att hindra smittan att nå fler än vad som var nödvändigt fanns där men att överdriften som skapades över att inte kunna välja vad som skulle ligga på tallrikarna inte var lika förstående.

Även om alla anser att kris har liknande innebörd ser det olika ut men att ansvar ligger på personalen som arbetar på förskolorna.

6.1.2 Lämning och hämtning

Rutiner vid lämningen och hämtningen har på förskolorna blivit annorlunda men rutinerna från förskola till förskola ser olika ut. Anna och Erika berättar att deras vårdnadshavare inte får gå in i hallen utan personalen hjälper barnen att klä på sig och ser till så att allt som ska med hem blir nerpackat, detta ger personalen mer jobb och extraarbete som de känner att det egentligen inte finns tid till men de måste följa de regler som rektorn bestämt. Anna beskriver det som ett måste för att inte Covid-19 ska komma in på förskolan men att allt extrajobb inte är vad de önskar sig under redan stressiga dagar.

Erika beskriver att det finns en irritation hos personalen över att vårdnadshavare inte lyssnar utan går in i hallen och ser inte riskerna som finns med det beteendet. Denna irritation visas dock aldrig för barnen.

“Det finns de som vill komma in och står då vid tröskeln men frågar om de kan komma in och hjälpa till och att det är ju ingen som ser, men jag ser ju och det är ju jag som inte vill att du ska komma in, det är ju för min säkerhet mest då jag träffar många olika folk. Det är ju inte kul. Man tjarar och tjarar och vi skickar på vår plattform och via sms att de får inte gå in men jag tror inte att de ser riskerna från vår sida ”...” det blir en irritation men det är viktigt att aldrig visa denna irritation framför barnen”. [Erika]

Anna berättar även att de ständigt är på sin vakt och personalen mår dåligt vilket skapar en inre stress eftersom de ska ha fokus på barngruppen men samtidigt ha uppsikt när vårdnadshavarna kommer.

”Vissa barn får tas emot rätt så snabbt och vissa barn får tas emot ute. Det ändrar mycket för då måste vi vara beredda på att de kommer och lämnar och hämtar, vi kan inte slappna av. ”...” vi har fler uppgifter att göra som vi inte haft innan och det tar tid från barngruppen, tid som vi inte

alltid har. Föräldrarna får ju inte längre gå in och hänga upp kläderna eller kolla i barnens lådor, så då blir det vår uppgift att göra också vilket blir jobbigt i längden när det är många barn”.

[Anna]

Även Doris berättar att de behöver vara på sin vakt där de hela tiden måste ha uppsikt över vårdnadshavarna när de lämnar och hämtar sina barn. *”Det är ju att vi tar emot barnen på ett annat vis. Föräldrarna kan inte komma och leta upp oss utan vi måste ha koll på var de är.”* Att både ha uppsikt på barn och vårdnadshavare är en förändring som ger mer jobb under en pandemi men att det blir ett måste för att hålla på rutinerna som finns.

Bibbi och Camilla berättar att på deras förskolor får vårdnadshavarna gå in i hallen men antalet som får vistas där samtidigt är begränsat och de får bara befinna sig i hallen och inte gå in på förskolans avdelningar.

Sammanfattningsvis är upplevelsen av hämtning och lämning att personalen får ta tid från barngruppen för att kunna ha en uppsikt över vårdnadshavarna; att det blir mer jobb anses nödvändigt för att hålla de rutiner som finns för att smittan inte ska ta sig in på förskolorna, något som ingen av personalen vill. Att barnen känner att de blir bemötta väl av personen som tar emot dem och lämnar över dem till vårdnadshavarna är en viktig del av förskollärarnas och barnskötarnas profession.

6.1.3 Personal och barngrupp förändras som en följd av pandemin

Personalbrist i arbetslagen är något som Anna, Bibbi, Camilla och Doris berättar om som något som har ökat, de känner av mer stress i arbetslagen, speciellt när det är mycket personal som är borta samtidigt.

Anna beskriver att det periodvis fattas personal och att de inte får in vikarier samt att de inte får ta in nya vikarier. Anledningen till att nya vikarier inte får komma in på förskolan är att nya bakterier inte ska spridas bland personalen. Anna berättar även att det är påfrestande och stressigt när de inte vet hur dagarna blir och vilka som kommer till jobbet och vilka som stannar hemma.

Doris berättar att det inte är pandemin i sig som skapar stress utan att det är personalbristen som blir en följd av pandemin som skapar en stress i verksamheten. Hon känner att det inte finns några direkta lösningar på hur de ska få verksamheten att fungera då vikarier redan finns på avdelningarna och att de inte får tag på fler.

Erika berättar däremot att det var mer brist på barn än på personal i början på pandemin och då kändes det inte så meningsfullt att ha verksamheten igång.

”Det var i början när vi bara var två barn och jättemånga höll sina barn hemma då blev det inte så meningsfullt ”...”. Perioden när vi hade lite barn och inte så hög närvaro så kändes det inte så kul att göra något för gruppen var för liten. Det var mer innan men nu har det dragit igång som vanligt igen. Nu ser jag inga större skillnader”. [Erika]

Anna, Bibbi, Camilla och Erika berättar att det finns en rädsla bland personalen på deras förskolor, en rädsla över att bli smittad eller dra med smittan hem till sina anhöriga och många föredrar därför att endast arbeta när de kan vara utomhus. Anna berättar att: *”Det finns många som helst vill arbeta ute så mycket som möjligt för de vill inte riskera att få det och när vi hade en del fall så var det ju mycket att vi är på våra avdelningar och vi håller oss där och beblandar oss inte alls med varandra”.* [Anna]

Rädslan finns även när smittan är konstaterad på förskolan men förutom rädslan skapar det även en oro. Bibbi berättar om känslan när någon i personalen har konstaterats positiv för Covid-19 och hur tankarna då går hos de andra såsom att, *”kommer jag också att bli sjuk nu eller är jag redan sjuk”.* Dessa tankar skapar en oro hos personalen på Bibbis förskola men även Camilla och Erika berättar om detsamma,

”Det är även mer rädsla över att man inte vet om man kommer bli sjuk, speciellt när det är kollegor som fått bekräftad covid, då går de som arbetar nära den personen och är orolig över att själv fått det även om den inte har symptom. Och de får tyvärr inte gå och testa sig innan de har symptom och det är helt absurt för några har ju personer i riskgrupp hemma och de vill ju inte dra med sig smittan hem till dem liksom. [Camilla]

”Ingen vill bli sjuk och vi träffar mycket folk och barn kan ju faktiskt få det och vi drar hem det. Det är en stor risk för oss, jag tänker varje dag och det är otroligt att vi klarat oss. Vi kan inte hålla avstånd så mycket som vi skulle vilja. Det är mycket folk som man träffar i form av vikarier. Jag är inte jätterädd men visst är det en risk, det är kanske inte för min hälsa utan dem jag har i min närhet. Det är så många smittor med förkylningar och man vet inte vad som är vad, det är lite ovisst och jag håller bara tummarna. Det finns i bakhuvudet hela tiden”. [Erika]

Doris berättar att det finns en rädsla hos henne och personalen på hennes förskola att bli smittade och sjuka men att de inte låter den bli en negativ känsla i verksamheten eftersom verksamheten måste fortsätta även om pandemin hela tiden finns närvarande.

Sammanfattningsvis är upplevelsen att om det inte finns personal på avdelningarna skapas en frustration över att inte kunna täcka upp sjuk personal med vikarier så att omsorg, lärande och utbildning kan ske i verksamheterna så som ordinarie personal vill. Rädslan att bli utsatt för smitta och ta med sig smittan hem till familjen av nya vikarier gör att personal inte finns tillgänglig och personalbristen gör att omsorg prioriteras.

6.1.4 Inskolningar

De som vi intervjuade berättar att det på deras förskolor har skett en förändring vid inskolningarna, de har fått ett annat utseende och görs nu endast med en vårdnadshavare. Inskolningen sker fortfarande till en viss del både inomhus och utomhus på alla förskolorna. Camilla berättar att på sin förskola får vårdnadshavaren inte gå med in utan den delen av inskolningen görs med en pedagog och ett ordinarie barn från avdelningen.

”Nu görs inskolningen ute och då får en vårdnadshavare vara med ute på gården för den trygghetsdelen kan vi inte ta bort helt. Flera skolas in samtidigt så vårdnadshavarna måste hålla avstånd på gården. Barnen delas sedan upp i två grupper och tiden fördelas så att barnen även kan bekanta sig med inomhusmiljön och det är lättare att knyta an till barnet när man är i en mindre grupp och är inne. ”...” Det har faktiskt varit väldigt skönt att inte ha med vårdnadshavarna hela tiden, det blir mer avslappnat”. [Camilla]

”De inskolningar vi haft har fått göras ute så mycket som möjligt men en förälder har fått gå in med det barnet och kollat på lokalen så de får bekanta sig med den också men det har bara fått vara med en förälder på inskolningen”. [Anna]

Doris berättar att vårdnadshavare inte lyssnar på hur personalen vill att de ska agera under inskolningen, vilket blir frustrerande för de som inskolar och det kan även bli missförstånd.

”Det ska bara vara en vårdnadshavare som följer med och att det är samma hela tiden, det är inte alla som gör detta utan de byter vårdnadshavare fast att vi inte tillåter det, det blir frustrerande att det blir olika som kommer och det blir en del upprepningar. [Doris]

Alla berättar att inskolningarna fungerar trots alla begränsningar som finns för vårdnadshavare. Anna berättar dock att hon saknar delen med hembesöket som de alltid började inskolningarna

med innan pandemin bröt ut. ”Vi hade alltid hembesök innan men det får vi inte längre ha och vi får heller inte träffa föräldrarna innan inskolning som vi alltid gjorde innan”.

Sammanfattningsvis är upplevelsen att även om det har blivit en del ändringar i hur barn inskolas så är känslan från förskollärarna och barnskötarna att barnens bästa är i fokus genom att ge dem omsorg och närhet samt att relationen med vårdnadshavarna inte blir påverkat trots att det pågår en pandemi. Det handlar om att göra det bästa av situationen.

6.2 Närhet - en viktig del oavsett situation

När det kommer till omsorg berättar intervjupersonerna att den är precis som innan pandemin men en förändring är att de nu är mer petiga när det gäller att skicka hem barnen vid minsta lilla förkylningssymptom. De berättar även att närheten som barnen behöver fortfarande är lika viktig och de berättar att behovet av mer närhet inte har krävts från barnen. En självklarhet från intervjupersonerna är att omsorgen ska fortgå och det går inte att hålla avstånd till barnen utan deras behov går alltid i första hand.

”Vi har samma omsorg som innan men nu skickas barnen hem så fort de visar förkylningssymptom. Det är omöjligt att hålla avstånd till barnen”. [Bibbi]

”Rent omsorgs biten så har vi de yngsta här och vi känner inte att vi direkt kan göra något annorlunda, vi måste ta hand om barnen oavsett liksom. Vi kan inte och vill inte bemöta barnen annorlunda nu än innan Covid-19. Utan vårdnadshavare får inte komma in och vi möter barnen utanför och det är annorlunda utifrån omsorgen men annars behandlar vi inte barnen annorlunda. När de är de minsta så är det väldigt mycket omsorg”. [Erika]

“De behöver omsorgen fast att vi är i en pandemi och vi håller inte avstånd till barnen fast att det är en pandemi, vi håller avstånd till vårdnadshavarna”. [Doris]

”Vi ska hålla avstånd så gott vi kan men det är svårt att göra med barnen, de behöver nya blöjor och närhet när de saknar mamma eller pappa och då måste man finnas nära dem för det går inte att göra på 2 meters avstånd”. [Camilla]

”Omsorgen är fortfarande lika viktig och det är ju en självklarhet att barnen ska få komma till knät om de vill det”. [Anna]

Sammanfattningsvis är att alla upplever att närhet och omsorg inte är något som kan omprioriteras i en verksamhet som arbetar med barn. Även om pandemin finns närvarande är

omsorgen lika viktig som innan och att personalen ska finnas för barnen i alla situationer där närhet behövs för att skapa en trygghet för barnen.

6.3 Lärande pågår även om den inte är planerad

Lärandet har förändrats en del på intervjupersonernas förskolor. Camilla berättar att på hennes förskola prioriterar de omsorgen före undervisning vid personalbrist och då menar hon att det är den planerade pedagogiska undervisningen som blir lidande. Den dagligen undervisningen finns alltid med under dagen som en röd tråd i verksamheten. Camilla påpekar dock att undervisning finns med men att aktiviteter som är planerade har blivit färre och en stor del av att det blivit så är på grund av personalbristen, hon känner att det är tråkigt och frustrerande när de inte kan arbeta på det sättet som de vill arbeta med barnen.

“Den dagliga undervisningen sker ju till exempelvis i hallen eller vid pottan så det kommer ju automatisk in under hela dagen”. Allt det är ju undervisning men de planerade pedagogiska aktiviteterna har ju blivit lite färre än vad vi skulle haft i vanliga fall vilket jag känner är tråkigt för barnen och frustrerande för oss vuxna, de missar en del i sitt lärande som de annars skulle fått ta del av. Ibland har det varit veckor som man helt enkelt inte har hunnit göra något utan det har bara blivit fri lek för att vi har saknat personal och inte kunnat genomföra det”. [Camilla]

Bibbi berättar att undervisningen sker hela tiden med allt som görs med barnen och precis som på Camillas förskola styr personalbristen väldigt mycket av vad som hinns med varje dag, däremot får de alltid in något slags lärande under dagen. Doris berättar att det är samma på hennes förskola som på Bibbi och Camillas där lärandet läggs lite åt sidan när det är mer sjuka än vanligt av personalen vilket leder till att de inte hinner med lärandet på samma vis som innan pandemin.

Erika beskriver att i början av pandemin blev den planerade undervisningen inte meningsfull och kändes meningslös att bedriva när det bara var två barn i barngruppen och därför lades det åt sidan ett tag, men när fler barn kom tillbaka till förskolan ökades undervisningen och blev mer och mer som den var innan pandemin.

Annas berättar att på hennes förskola försöker de genomföra undervisning så mycket som de kan utomhus men att det ibland blir svårt då deras utemiljö inte skapar förutsättningar för det.

”Vi kan inte sitta ner inne på samma sätt där man kan göra grejerna inne utan vi måste försöka lyfta ut verksamheten med allt lärande och sånt, det är väl det som ställer till det för det mesta, det är svårt ibland för vi har inte riktigt miljön som hjälper oss med det, den är lite skral eller vad

man ska säga. Förutsättningarna blir svårare då och jag upplever att det som jag vill förmedla till barnen inte blir av”.

[Anna]

Sammanfattningsvis är upplevelsen från förskollärarna och barnskötarna är att även om den planerade undervisningen inte får samma utrymme som innan pandemin så finns det dagliga lärandet alltid där.

6.3.1 Läroplansmål

När det gäller möjligheterna att fortfarande kunna genomföra och uppfylla läroplansmålen fanns det skillnader i svaren. Anna berättar att läroplansmålen som berör barnens undervisning går på olika sätt att genomföra genom att de tänker till. Hon anser dock att läroplansmålen som berör samverkan med hemmet är svårare att genomföra och känner att de tappat en del där, det blir inte någon helhet och det skapar en del irritationer mellan personal och vårdnadshavarna.

Vissa läroplansmål som rör barnens undervisning går på sina olika sätt att genomföra bara man tänker till men den delen med föräldrakontakten, där brister det och jag känner att man tappar jättemycket för man kan inte riktigt involvera föräldrarna i verksamheten som man vill, bjuda in dem eller ha föräldramöte eller så där vilket ibland leder till att rätt saker inte förmedlas. Den delen går ju inte alls just nu känns det som men med barnens mål tycker jag det funkar hyfsat, man ska bara tänka till.

[Anna]

Bibbi berättar även hon att det är svårare att uppfylla läroplansmålen, speciellt vid personalbrist men de försöker hitta lösningar så att de ändå kan genomföras på något sätt men ibland får vissa saker skjutas fram. Att genomföra läroplansmålen utomhus istället för inomhus ser hon inga problem med. Bibbi sa “*Om man vill så kan allting som görs inne göras ute*”.

Även Camilla berättar att de flesta läroplansmålen kan genomföras men tyvärr inte alla och det finns de läroplansmål som hennes förskola upplever som svåra att genomföra.

”Ja de flesta av dem iallafall går att genomföra men inte allt förstås och det är mycket med teknikgrejerna som har fått bli lidande. [...] Vi har ingen möjlighet att flytta ut den delen av verksamheten och det gör att de läroplansmålen inte uppfylls”.

[Camilla]

Doris och Erika har inte samma uppfattning om att det är svårare att genomföra läroplansmålen nu utan de kör på utifrån deras planerade tema och tar in målen utifrån det.

“Vi försöker att köra på den planeringen vi gjort trots att vi har en vikarie inne, det är bara för den personen att göra det som finns planerat”.

[Erika]

Sammanfattningsvis påverkar inte pandemin läroplansmålen i stort utifrån barnen utan förskollärarna och barnskötarna kämpar på så gott de kan men däremot så brister det en del i kontakten med hemmet och den biten av läroplanen känns svår. Den skapas en irritation mellan personalen på förskolorna och vårdnadshavarna när information inte kommer fram på det sätt som annars fungerat bra utan en pandemi.

6.4 Relationen med vårdnadshavarna har förändrats på grund av den sociala distanseringen

Alla intervjuade berättade att relationen och samverkan med vårdnadshavarna har förändrats genom att den har minskat. Bibbi berättar att även om relationen till vårdnadshavarna har minskat så har de en bra dialog vid lämning och hämtning där informationen som behöver berättas går fram men att denna dialog sker endast utomhus.

Anna arbetar med de yngsta barnen och berättar att de har lite mer kontakt med vårdnadshavarna än vad de på äldre sidan har, hon tror att det beror på att de på yngre sidan måste ta emot barnen i famnen när de kommer. På äldre sidan släpps barnen utomhus vid lämning av vårdnadshavarna som då inte behöver gå nära personalen, de bara öppnar dörren så barnen kan gå in. Detsamma blir vid hämtningen för den görs till största delen utomhus och då hämtar vårdnadshavarna sina barn på gården och utbyter några ord men mer än så blir det inte. Anna sa *“Det är tråkigt att den delen blir lidande för det är viktigt att ha en bra relation med hemmet och det saknar jag, men det är svårt att ha det när vi måste hålla avstånd”*. Även Camilla berättar att den dagliga kontakten med vårdnadshavarna har minskat men de försöker ha ett litet samtal när barnen hämtas för att berätta om hur dagen varit och vad de gjort. De korta samtalen gör att vårdnadshavarna inte får samma information och Camilla känner att hon och arbetslaget blir ifrågasatta.

“Många föräldrar har ifrågasatt om det fortfarande görs saker med barnen under pandemin, det blir ju svårare att visa vad som sker nu när de inte får gå in på avdelningarna och har därmed inte någon insikt i verksamheten på samma sätt som innan ”...” därför skickar vi nu ut veckobrev så det når ut till vårdnadshavarna att vi fortfarande gör saker med barnen”. [Camilla]

Erika berättar att det är svårare att få till samtalen i hallen nu när vårdnadshavarna inte får gå in. Vårdnadshavarna får inte någon information och det blir frustrerande när barnen hämtas. För att alla vårdnadshavare ska få information skickas den ut på förskolans plattform som vårdnadshavarna har tillgång till. Avdelningen upptäckte däremot att vårdnadshavarna inte läste

allt som de la ut på plattformen genom att vårdnadshavarna bröt mot de regler som de informerats om.

”Vi informerar vårdnadshavarna via en tavla i hallen men nu får de inte komma in så vår kontakt är via vår plattform men där läser många föräldrar inte så nu är det mass sms som vi skickar ut med information för där vet vi att de läser”. [Erika]

Plattform är något som alla använder sig av i verksamheten för att nå ut med information till vårdnadshavarna och är en viktig del i relationen med vårdnadshavarna.

Sammanfattningsvis i relationen med vårdnadshavarna så upplevs denna del som svår och har minskat under pandemin. De vardagliga samtalen som annars sker i hallen finns inte längre på samma vis och det gör att en del viktig information inte når fram till vårdnadshavare. Även om förskollärarna och barnskötarna gör saker med barnen under dagarna blir de ifrågasatta av vårdnadshavarna om de verkligen gör saker med barnen fortfarande.

6.4.1 Föräldramöten och utvecklingssamtal

En förändring som alla gjort på sina förskolor är att föräldramöten inte alls görs längre, detta på grund av smittorisken. På Camilla och Doris förskolor försöker de hitta andra lösningar. Camilla känner sig otillräcklig i kommunikationen med vårdnadshavare och missas information blir det merarbete för personalen, tid som de inte har.

“Föräldramöten har vi inte längre men vi skickar ut en Powerpoint med information till nya vårdnadshavare så det får blir ett substitut för föräldramöte eftersom det går inte att genomföra nu, vilket känns tråkigt för det blir inte samma sak som vid ett fysiskt möte. Det kan lätt hända att information missas och det är vårt ansvar att förmedla den”. [Camilla]

Doris förskola testade även att istället för föräldramöte att använda sig av en Powerpoint i höstas som skickades ut till vårdnadshavarna, i år blir det ingen då det kändes meningslöst.

På alla förskolor görs utvecklingssamtal antingen digitalt, via telefon eller som fysiskt möte utomhus. På Bibbis, Camillas, Doris och Erikas förskolor finns fortfarande möjligheten till att ha utvecklingssamtal som ett fysiskt möte men som då görs utomhus. Annas förskola hade från början utvecklingssamtalen ute men på grund av ökning av smittan görs det för tillfället bara digitalt via Teams eller via telefon. Erika känner däremot att vårdnadshavare inte verkade bry sig om vad barnen gjort under sin tid på förskolan då de inte bokade tid för utvecklingssamtal.

”Utvecklingssamtal erbjuder vi genom telefon eller att de sker ute och det är några stycken som vill ha och de andra bryr sig inte och det är en förändring, det blir inte samma sak genom telefonen. All information i deras pärm om vad vi arbetar med och dokumentationen den får de inte ta del av”. [Erika]

Sammanfattningsvis så finns inte föräldramöte längre på förskolorna som en följd av pandemin då smittorisken anses vara för stor med många personer på samma plats. Utvecklingssamtalen som riktar sig till varje enskild individ har under pandemin fortsatt men har ändrat utseende. Från att tidigare ha varit på förskolan har dessa samtal blivit digitala och det har gjort att många vårdnadshavare har valt bort samtalet och därigenom missat viktig information om sitt barn.

6.5 Ingen förståelse för regler - “Det är för er säkerhet och vår säkerhet reglerna finns”

Något som påfrestar relationen i nuläget är när vårdnadshavarna inte följer de regler som förskolorna har. Anna berättar att hon känner en respektlöshet från vissa vårdnadshavare för trots information på deras plattform, tydliga skyltar på dörrarna och tydliga linjer på golvet som visar hur långt vårdnadshavarna får gå så bryter ändå vissa vårdnadshavare mot reglerna. Även reglerna gällande symtom ignorerar många vårdnadshavare.

“Vi har haft föräldrar som kommit hit och lämnat sitt barn och sedan i efterhand sagt att de testat sig för Covid som visat sig vara positivt och då känner man liksom, ja men tack för den respekten liksom. Vi har även föräldrar som inte respekterar linjer, vi hade först en linje i hallen som visade hur långt de fick gå men när de inte kunde respektera det eller gick in trots att de inte var friska, då bestämde vi att nu är det ute som gäller. Det är tråkigt att vi har behövt dra det så långt”. [Anna]

Bibbi berättar att deras vårdnadshavare följer deras regler. Hon sa *“Ibland går det in fler vårdnadshavare i hallen än de får men annars har det funkat bra faktiskt”*. Camilla berättar att många av deras vårdnadshavare bryter mot reglerna, framförallt så lämnar de sjuka barn som de måste ringa hem nästan direkt och många vårdnadshavare går in på förskolans område trots att de själva är sjuka eller har ett sjukt syskon med sig. Hon berättar om en hotfull situation som uppstod där de fick ett hot om polisanmälan från en vårdnadshavare på grund av att en pedagog sa att personen inte fick hämta sitt barn för att syskonet som var med vid hämtningen var sjukt. Camilla berättade; *“Vårdnadshavaren hade blivit skitsur och tänkte polisanmäla det. Självklart får barnet hämtas men då får det ordnas barnvakt till det sjuka barnet så det inte tas med till förskolan”*. Camilla berättade även att det ofta händer att vårdnadshavare inte orkar vänta på

sin tur vilket skapar frustration i arbetslaget eftersom det kan skapa stora problem om någonting händer.

“Det finns vissa vårdnadshavare som bara går in och lämnar sitt barn i hallen och går därifrån utan att säga hej så helt plötsligt kommer det ett barn som ingen har tagit emot. Så vi får skälla på en del vårdnadshavare gällande det för det kan leda till problem för oss eftersom om inte vi vet att barnet är här så är det inte incheckat och ingen är därmed medveten om att barnet befinner sig på förskolan, vilket kan bli farligt om det händer något och vi måste räkna in barnen”.

[Camilla]

Doris berättar att många av deras vårdnadshavare har svårt att acceptera folkhälsomyndighetens riktlinjer samt att de inte lyssnar på förskolans regler och lämnar barnen trots att de är snoriga och de fortsätter gå in på avdelningarna trots tydliga regler om att de inte får det.

“Många har svårt att acceptera reglerna och det är lite jobbigt och samtidigt får vi agera snorpoliser, något vi inte fått göra tidigare”.

[Doris]

Erika berättar att vissa vårdnadshavare vill hjälpa till i hallen när de klär på barnen vid hämtning och är trött på att de inte lyssnar och accepterar reglerna som finns på förskolan. Det skapar en frustration hos personalen när de måste tjata på vårdnadshavarna hela tiden.

”Det finns de som vill komma in och står då vid tröskeln men frågar om de kan komma in och hjälpa till och att det är ju ingen som ser, men jag ser ju och det är ju jag som inte vill att du ska komma in, det är ju för min säkerhet mest då jag träffar många olika folk. Det är ju inte kul. Man tjarar och tjarar, vi skickar att ni får inte gå in. Jag tror inte att de ser riskerna från vår sida. Ibland känner man sig otrevlig när man inte kan hälsa på alla eller tillåta att de får hjälpa till”.

[Erika]

Sammanfattningsvis finns regler till för att de ska följas men under pandemin har de förskollärare och barnskötare som intervjuades till studien fått uppleva att vårdnadshavare i många fall endast tänker på sig själva och inte på personalen som arbetar på förskolan eller tar hänsyn till andra vårdnadshavare. Att inte orka vänta på sin tur och lämna sitt barn utan att personal vet om det utgör en stor risk för barnet och skapar problem hos personalen vid en eventuell brand eller annan fara om de inte vet om att barnet befinner sig på förskolan.

6.6 Fenomenets essens

De teman vi har kommit fram till i föregående avsnitt bildar tillsammans fenomenets essens. Fenomenets essens innebär det som återupprepar sig i intervjupersonernas erfarenheter (Szkłarski, 2004). Essensen hos det studerade fenomenet i studien kan förklaras enligt följande: det gemensamma i alla intervjuer är att förskollärarna och barnskötarna tänker på att pandemin finns men att de gör det bästa i alla situationer för att verksamheten ska kunna fortgå för barnens skull. Denna essens kan brytas ner i fem teman och sex subteman: Verksamhetsförändringar med subteman *Arbetsklimat och ändrade rutiner*, *Hämtning och lämning*, *Personal och barngrupp förändras som en följd av pandemin och Inskolningar*. Närhet - en viktig del oavsett situation. Lärande pågår även om den inte är planerad med subtema *Läroplansmål*. Relationen med vårdnadshavarna förändras på grund av den sociala distanseringen med subtema *Föräldramöten och utvecklingssamtal* samt Ingen förståelse för regler - "Det är för er säkerhet och vår säkerhet reglerna finns". Då den slutgiltiga strukturen oftast innehåller fler än ett tema måste beskrivningen av dessa innefatta ett klagörande om hur relationen är mellan dessa teman. De teman som presenteras under resultat och analys bildar som vi nämnt tidigare i sin helhet fenomenets essens, tas någon av tematiseringarna bort så kommer troligtvis essensen bli en annan.

7. Metoddiskussion

I detta avsnitt kommer studiens resultat tas upp i förhållande till metodval där styrkor och svagheter diskuteras utifrån ett reflekterande och kritiskt förhållningssätt.

Föreliggande studie utgår från en kvalitativ metod sett ur ett fenomenologiskt perspektiv. Vi valde att intervjua förskollärare och barnskötare då de dagligen är i barngruppen och kan därmed uppleva förändringarna som sker i verksamheten, vilket ökar studiens trovärdighet. Genom att vi använder oss av en kvalitativ metod kan vi som Ahrne och Svensson (2015) skriver få en insikt i något specifikt som i vårt fall är vad som sker i förskolans verksamhet under en pandemi. För att kunna få en förståelse av hur en pandemi såsom Covid-19 påverkar förskolans verksamhet utifrån omsorg, lärande samt relationer och samverkan med vårdnadshavare valde vi att intervjua personer som befinner sig i förskolan där vi genom intervjufrågorna fick fram deras upplevelser av pandemin. Innan vi utförde våra intervjuer gjordes en pilotstudie och Bryman (2011) skriver att en pilotstudie görs för att säkerställa att frågorna som ställs fungerar som intervjuaren tänkt men även att frågorna leder till att

undersökningen blir bra och skapar en helhet. Pilotstudien blev en viktig del av studien där svaren som vi fick visade om de frågor som formulerats till intervjuerna kunde svara på forskningsfrågan som studien bygger på. Valet av person att använda i pilotstudien blev en utmaning. Att använda en person utan insikt i det som studien behandlar kan leda till att frågorna inte besvaras på det sätt som studien syftar på, vilket hade kunnat leda till att svaren på intervjufrågorna inte hade besvarat studiens forskningsfråga, därför valdes en person med en del insikt i förskolans verksamhet. Utan en pilotstudie hade studien kunnat få en inriktning där vi inte hade kunnat utröna olika teman och då hade inte vi kunnat få fram studiens essens så som vi kunde när vi analyserade empirin och inte heller kunnat svara på vår forskningsfråga. Intervjufrågorna som används i studien är både tematiserade och öppna frågor, det valdes för att kunna besvara vår forskningsfråga. Bryman (2011) skriver att om intervjuaren har färdiga frågor utifrån teman kan de ses som ett frågeschema men att frågorna som ställs kan ställas i varierande ordningsföljd och att följdfrågor ställs för att få djupare svar. Det sättet att ha intervjuer kan tyckas vara användbart men kan göra det svårt vid transkribering då det blir mycket material att transkribera för intervjupersonen kan sväva ut i sina svar då de har mer tillgång till att ge långa ingående svar. För att kunna transkribera våra intervjuer använde vi oss av ljudinspelning vid varje intervju där vårt intresse fanns i den verbala dialogen, där kunde vi höra röstförändringar vid svaren och därigenom få fram deras upplevelser. Nackdelen med sättet att endast använda oss av ljudinspelning var att vi efterhand inte kunde se hur intervjupersonerna reagerade på våra frågor, vilket vi hade kunnat om vi hade filmat intervjuerna. Vi fick istället lyssna extra noga på hur intervjupersonerna använde sitt röstläge vid olika svar och det innebar att vi fick lyssna igenom intervjuerna fler gånger än vad vi troligtvis hade behövt om vi filmat dem. Även om personen som deltog i pilotstudien inte kände sig obekvämt med intervjufrågorna så finns det inga garantier att intervjupersonerna i studien kände på samma sätt.

Intervjuerna till studien hölls digitalt, fysiskt och via telefon. Det riskabla med att göra det digitalt var att vi fick förlita oss på att tekniken skulle fungera med ljud och en stabil internetuppkoppling från både oss och de som blev intervjuade.

De fysiska mötena gjordes utomhus, nackdelen med detta sätt var störande ljud runt omkring men fördelen var att det kändes trevligare och mer avslappnat. En intervju gjordes via mobiltelefon och vid det tillvägagångssättet finns en risk att samtalet bryts på grund av dålig täckning men är ett bra sätt om personen som intervjuas inte har tillgång till dator eller annan utrustning.

Vi valde att ha en intervju tillsammans och sedan delade vi upp och hade två intervjuer var, fördelen var att vi båda kunde genomföra intervjuerna vid samma tider men nackdelen var att möjliga följdfrågor inte uppstod som annars hade kunnat uppstå om vi båda deltagit men även att frågorna kan ställas olika. Om vi valt att göra alla intervjuer tillsammans hade vi kanske kommit djupare in i de berättelser som intervjupersonerna hade och skapat oss en större förståelse för påverkan av Covid-19 utifrån de tre områdena vi hade i vår frågeställning som var omsorg, lärande samt relationer och samverkan med vårdnadshavare.

För att vi skulle få en djup förståelse av fenomenet pandemin utifrån de vi intervjuade så blev fem personer ett bra antal där vi kunde fördjupa oss i dem och deras upplevelser av pandemin. Fem personer anses lite när hela Sverige är drabbat av pandemin men på grund av att studien är en kvalitativ studie fick vi begränsa antalet. Både Bryman (2011) och Bjørndal (2016) skriver att deltar det ett mindre antal personer i en kvalitativ metod fås en djupare förståelse vid intervjuer.

För att alla som intervjuades skulle känna sig säkra på att ingen skulle kunna få veta vem de är så var alla anonyma och innan intervjuerna började skrev alla på en samtyckesblankett. Blanketterna utgår från Brymans (2011) grundläggande etiska frågor, dessa berör personer som blir deltagande i intervjuer och involverade i forskningen. Dessa etiska frågor är *frivillighet* där de som intervjuas deltar frivilligt och kan hoppa av när de vill, *integritet* där inga riktiga namn anges utan alla är fiktiva, *konfidentialitet* där alla uppgifter som berör de intervjuade hålls hemliga så att ingen kan komma åt dem och *anonymitet* där de som deltar får ingen information om de andra deltagarna utan alla är anonyma.

För att knyta ihop arbetet använde vi oss av analysmetoden empirisk fenomenologisk psykologi analys som Amedeo Giorgios och Paul Colaizzi skapat, vilket består av sex olika steg som forskaren ska gå igenom för att kunna få ett resultat utifrån empirin som forskaren samlat ihop (Allwood & Erikson, 2010). Analysmetoden används ofta tillsammans med fenomenologi och genom att analysera med empirisk fenomenologisk psykologi fann vi teman som vi sedan kunde hitta essensen i.

8. Resultatdiskussion

Syftet med denna studie är att undersöka olika förskolors verksamheter där förskollärare och barnskötares upplevelser synliggörs utifrån pandemin Covid-19. Detta har lett fram till vår forskningsfråga:

Vilka upplevelser har förskollärare och barnskötare av hur fenomenet pandemin Covid-19 påverkat deras verksamhet och områden såsom omsorg och lärande samt relationer och samverkan med vårdnadshavare?

Utifrån studiens syfte och frågeställning kommer vi nedan presentera resultatet i studien.

8.1 Vårdnadshavarna

Utifrån de sekvenser som presenteras under rubrikerna *6.1.2 Lämning och hämtning*, *6.1.4 Inskolningar*, *6.4 Relationen med vårdnadshavarna förändras på grund av den sociala distanseringen* och *6.4.1 Föräldramöten och utvecklingssamtal* synliggörs hur relationen mellan förskolan och vårdnadshavarna har förändrats under pandemin.

Sandberg och Ottosson (2010) skriver att kommunikation mellan förskolan och vårdnadshavarna är en av förutsättningarna för ett bra samarbete och alla de som intervjuades upplevde att kommunikationen blivit svårare. De saker som tidigare varit självklart för vårdnadshavare såsom att gå in i hallen vid lämning och hämtning försvåras av begränsningar i hallen samt regler såsom att hålla avstånd till förskollärarna och barnskötarna. På förskolan sker det viktiga möten mellan förskollärare, barnskötare och vårdnadshavare och precis som Markström (2007) skriver är hallen en av de platser på förskolan där samtalen med vårdnadshavarna äger rum och information utbyts. Där uppstår även spontana samtal om annat än barnet eller förskolan. Det är de spontana samtalen som stärker kontakten mellan förskollärare, barnskötare och vårdnadshavare och Vuorinen et al. (2013) skriver att de kompetenser som förskollärare besitter när det kommer till mötet med vårdnadshavare handlar många gånger om det sociala. Intervjupersonerna upplever att det är svårt att få till de spontana samtalen med vårdnadshavarna under pandemin när de måste hålla avstånd, därmed försvinner den sociala aspekten vilket de känner en frustration över. En av de intervjuade sa att det var tråkigt att inte kunna ha samtal då hon ansåg att samtalen med vårdnadshavare är viktiga för att ha en bra relation med hemmen. Att samtalen med vårdnadshavarna hade minskat upplevde alla som intervjuades men löste det genom att använda sina plattformar där de skickade ut viktig information till vårdnadshavarna, en förskola valde även att skicka ut sms.

Inskolningarna begränsas även de för vårdnadshavarna genom att de inte får delta på samma sätt som tidigare eftersom de inte får gå in i lokalerna men även att endast en vårdnadshavare får vara med. Vissa barn behöver vårdnadshavarens trygghet så därför får vårdnadshavarna

fortfarande vara med vid inskolningarna. De intervjuade upplever att inskolningarna fungerar bra att genomföra och en av de intervjuade uttrycker att det faktiskt varit väldigt skönt att inte ha med vårdnadshavarna hela tiden, det blir mer avslappnat.

Alla som intervjuades sa att föräldramöten inte längre genomförs på grund av smittorisk. När det kommer till utvecklingssamtalen har det även där skett förändringar men de genomförs fortfarande, antingen digitalt, via telefon eller som ett fysiskt möte men då sker det utomhus där de kan hålla avstånd.

8.1.1 Säkerhet för alla som befinner sig inom förskolans område

Utifrån de sekvenser som presenteras under rubrikerna: *6.1.1 Arbetsklimat och förändrade rutiner*, *6.1.3 Personal och barngrupp förändras som en följd av pandemin* och *6.5 Ingen förståelse för regler - "Det är för er säkerhet och vår säkerhet reglerna finns"* synliggör hur vårdnadshavare inte följer de regler som finns på förskolorna samt vilka förändringar som gjorts.

Intervjupersonernas berättelser utifrån att hålla avstånd fungerar inte när det kommer till barnen och en av de intervjuade sa att de inte håller avstånd till barnen utan till vårdnadshavarna. För att kunna hålla avstånd till vårdnadshavarna hade alla förskolorna regler som visades på olika sätt för vårdnadshavarna, såsom skyltar på dörrar, information via plattform och tydlig tejp på golvet. Vårdnadshavarna valde däremot att bryta mot reglerna genom att ignorera skyltar och gå förbi markeringarna som fanns, detta beteende upplevdes som respektlöst. Skyltarna och markeringarna är där för att skydda vårdnadshavarna och personalen på förskolan. Uscher-Pines et al. (2018) menar att social distansering är ett tillvägagångssätt som kan göra att en nedstängning av skolorna inte blir nödvändigt under en pandemi. Att den sociala distanseringen inte var något som vårdnadshavarna respekterade visade sig genom att de kom sjuka till förskolan och hade symptom på Covid-19, lämnade sjuka barn som sedan behövde hämtas samt att barn hämtades av vårdnadshavare som hade sjuka barn med sig vid lämning och hämtning. Hade alla vårdnadshavare haft samma oförståelse hade det kunnat leda till att förskolan skulle behövas stängas ned på grund av personalbrist och Uscher-Pines et al. (2018) menar att använder sig alla av social distansering kan barn skyddas från att bli sjuka, vilket sedan begränsar att vuxna blir det. De som intervjuades berättade att personalbristen ökat och att det har skapat mer stress i arbetslagen, speciellt när det är mycket personal som är borta samtidigt. Det finns även en rädsla över att bli sjuk i Covid-19 eller att dra med det hem och därför föredrog många i personalen att

arbeta utomhus för att minimera riskerna. En annan regel är att vårdnadshavare inte får gå in i hallen och hjälpa till, vilket de gärna vill vid hämtning så att det går fortare. På en förskola lämnades barnen i hallen för att vårdnadshavarna inte orkade vänta på sin tur, något som kan bli problematiskt då personalen inte visste att barnet var på förskolan och det skapade en frustration. Här blir den sociala distanseringen problematisk genom att den blir överdriven av vårdnadshavarna och barnens säkerhet påverkas genom att personalen inte är medvetna om att barnet befinner sig på förskolan.

8.2 Omsorg och lärande hänger ihop

Utifrån de sekvenser som presenteras under rubrikerna: *6.2 Närhet - en viktig del oavsett situation* och *6.3 Lärande pågår även om den inte är planerad* och *6.3.1 Läroplansmål* synliggörs hur omsorgen samt lärande i förskolan visas under pandemin.

Josefson (2018) anser att omsorg är relationellt samt ett praktisknära begrepp och genom att uppmärksamma omsorgen i förskolan uppmärksammas den som en mellanmänsklig och empatisk praktik som många gånger beskriver förskolläraernas erfarenheter och kompetenser samt föreställningar om ansvar och omsorg. Alla som intervjuades berättade att omsorgen till barnen var precis som förut och upplevde inte att behovet av mer närhet ökat, däremot berättade alla att omsorgen har större prioritering nu och det planerade lärandet blir åsidosatt. Att följa rekommendationerna gällande att hålla avstånd upplevde alla som omöjligt att följa när det gäller avstånden till barnen, omsorg kräver närhet. Däremot var alla överens om att de är mer petiga när det gäller att skicka hem barn när de visar minsta lilla förkylningssymptom.

Vuorinen et al. (2013) skriver om tre aspekter som ofta tas upp när förskollärare och barnskötare träffar vårdnadshavare är, hur förskoleverksamheten ser ut, barns lärande samt hur barnet tillbringar sin tid som den har på förskolan. Genom dessa aspekter kan förskolläraren och barnskötaren visualisera sina uppgifter i de vardagliga aktiviteterna och visa på hur förskolan bidrar till ett lärande hos barnet. Även om lärande och undervisning är en viktig del i förskolan så berättade alla intervjuade att den planerade undervisningen har förändrats utifrån att den har minskat. Orsaken till minskningen beror på omprioriteringar i verksamheterna där omsorgen anses viktigare. Personalbrist är även det en av faktorerna till att undervisningen har minskat och där allt som ska göras under dagen inte riktigt hinns med. Det dagliga lärandet pågår däremot även om det inte finns tillräckligt med personal såsom att barnen går på pottan, klär på sig samt matsituationer.

8.2.1 Läroplanen, inte lika prioriterad under pandemin

Inom förskolan finns det den pedagogiska teorin som handlar om vad barn ska utveckla sin förståelse mot, inlärningsobjektet. I enlighet med teorin så lär sig barn att uppfatta fenomen på ett komplext sätt då nya upplevelser eller alternativa perspektiv utmanar barnets sätt att se på fenomenet. Undervisning blir då en handling som erbjuder barnet upplevelser men även möjligheter till utforskande av något nytt som barnet inte tidigare har kunnat urskilja (Björklund, 2014). Intervjupersonernas berättelser om hur läroplanen används och genomförs var olika och de skillnader som fanns var att läroplansmålen inte alltid gick att utföra och uppnå. Att läroplansmålen inte kunde uppfyllas i förskolorna var på grund av olika faktorer såsom att många i personalen var sjuka, vilket ledde till personalbrist. Förskolorna tar då in vikarier som eventuellt inte har samma erfarenhet av läroplanen och vet hur de ska arbeta utifrån den. Att läroplanen sätts åt sidan kan leda till att läroplanens mål inte uppfylls och därmed arbetar inte förskolan efter de styrdokument som de ska göra. När undervisningen uteblir så uteblir även barnens utforskande och möjligheter till nya erfarenheter. Tre av de intervjuade valde att ta ut undervisningen i den mån de kunde men de berättade att det var svårt att uppnå läroplans mål, en tyckte att de mål som berörde teknik var svårare utomhus. Läroplansmålen som innefattar vårdnadshavarna ansåg förskollärarna och barnskötarna var nästan omöjliga att uppnå på grund av alla regler som pandemin medfört.

9. Slutsats

Studien visar på att det finns likheter och olikheter beroende på var verksamheten finns i Sverige. Alla berättar att de upplever förändringar i sina verksamheter på grund av pandemin. Förskollärarna och barnskötarna beskriver den respektlöshet som vårdnadshavare visar som ett av de största problemen, ingen vill bli smittad eller sjuk men att inte kunna visa respekt för regler och rutiner som finns innebär en rädsla och oro hos de som arbetar på förskolorna. Finns det ingen personal som kan arbeta så kan inte heller förskolornas verksamheter fortsätta och de som i slutändan blir lidande är barnen då deras omsorg, lärande och utbildning begränsas.

Tiden som annars ska läggas på barnen genom planerat lärande eller bara lärande läggs ofta åt sidan för att prioritera omsorgen och att distansera sig från barnen under en pandemi inte är ett alternativ och därför ska barn som endast är friska få vara på förskolan.

Studiens slutsats är att pandemin har påverkat verksamheten i områden utifrån lärande och relationer och samverkan med vårdnadshavare men området omsorg är detsamma som innan pandemin.

10. Didaktiska implikationer

Studien riktar sig främst till de personer som arbetar inom det förskolepedagogiska området med vilka vi menar, förskollärare, barnskötare och annan personal som arbetar med barn på avdelningarna. Med studien hoppas vi kunna uppmärksamma att erfarenheterna av pandemin vara till en fördel inför liknande krissituationer i framtiden. Studien synliggör essensen, vilket är att pandemin har påverkat verksamheten i områden utifrån lärande och relationer och samverkan med vårdnadshavare men området omsorg är detsamma som innan pandemin. Alla deltagare har på ett eller annat sätt fått ändra sina verksamheter som en följd av pandemin men de har trots svårigheter arbetat vidare med fokus på barnen.

Våra förhoppningar är att denna studie kan nyttjas för att synliggöra hur förskollärare, barnskötare och annan personal på förskolorna kan arbeta för att skapa ett bra klimat för barn och vårdnadshavare, där alla ska trivas och ha en verksamhet som strävar mot att uppfylla alla de mål som finns i läroplanen för förskolan.

11. Vidare forskning

Utifrån den forskning vi läst under studiens gång om hur pandemin påverkat olika verksamheter har vi sett otaligt med forskning som riktar sig till vården. Det som har saknats är forskning som riktar in sig på förskoleverksamheter och hur dessa påverkas under en pandemi. På folkhälsomyndighetens hemsida går det att läsa sig till olika regler och rekommendationer men de är inte forskning utan bara rapporter som ändras dagligen. Vår studie riktar in sig på hur förskollärare och barnskötare upplever sin vardag på förskolan där deras berättelser visar att det inte är så enkelt alla gånger att bedriva en verksamhet under en pandemi. Studien innefattar endast fem deltagare där framtida studier skulle kunna göras med fler deltagare och därmed få ett bredare resultat. Ett bredare resultat hade även kunnat skapa en annan förståelse för hur det är i förskolan. Andra studier som skulle kunna vara en fördel att göra med inriktning förskolan är att se hur barn upplever pandemin samt även vårdnadshavares upplevelser. Det skulle även vara intressant att se hur rektorerna på de svenska förskolorna upplever pandemin utifrån deras ansvarsområden.

12. Referenslista

- Ahrne, G & Svensson, P. (2015). *Handbok i kvalitativa metoder*. Stockholm: Liber.
- Allwood, C. M & Erikson, M. G. (2010). *Grundläggande vetenskapsteori för psykologi och andra beteendevetenskaper*. Lund: Studentlitteratur.
- Bengtsson, H., Svensson, K. & Urbas, A. (2018). *Ansvar och sekretess i förskola, skola och fritidshem*. (Uppl. 8). Stockholm: Liber.
- Bengtsson, Jan (2001). *Sammanflätningar - fenomenologi från Husserl till Merleau-Ponty*. Göteborg: Daidalos.
- Björklund, C. (2014). Powerful teaching in preschool – a study of goal-oriented activities for conceptual learning. *International Journal of Early Years Education*. (Vol. 22, Nr. 4, S. 380–394) <http://dx.doi.org/10.1080/09669760.2014.988603>
- Bjørndal, C.R.P. (2016). *Det värderande ögat: observation, utvärdering och utveckling i undervisning och handledning*. Stockholm: Liber.
- Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. (Uppl. 2). Stockholm: Liber.
- Christoffersen, L. & Johannessen, A. (2015). *Forskningsmetoder för lärarstudenter*. Lund: Studentlitteratur.
- Halldén, G. (2007). Omsorgsbegreppet och bilden av barnet. I Halldén, G. (red). *Den moderna barndomen och barns vardagsliv*. (S. 60–80). Stockholm: Carlsson.
- Johansson, E. (2005). Etik med små barns ögon. I Bengtsson, J. (red.) *Med livsvärlden som grund*. (s. 175–197). Lund: Studentlitteratur.
- Josefson, M. (2018). *Det ansvarsfulla mötet: En närhetsetisk analys av omsorgens innebörder i förskolan*. ISBN: 978-91-7797-005-7 (digital). Doktorsavhandling. Stockholm: Stockholms Universitet.
- Kazmierska, N. (2020). Folk har blivit besatta av att stänga skolorna. *Aftonbladet*. Hämtad från: <https://www.aftonbladet.se/nyheter/kolumnister/a/wPQkoM/folk-har-blivit-besatta-av-att-stanga-skolorna>
- Kuchar, E., Załęski, A., Wronowski, M., Krankowska, D., Podsiadły, E., Brodaczewska, K., Lewicka, A., Lewicki, Sł., Kieda, Cl., Horban, A., Kloc, M., Kubiak, J.Z. (2020). Children were less frequently infected with SARS-CoV-2 than adults during 2020 COVID-19 pandemic in Warsaw, Poland. *European Journal of Clinical Microbiology & Infectious Diseases*. (Vol. 40 Nr. 3, S. 541–547). Doi: 10.1007/s10096-020-04038-9
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2009) *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.

- Lilja, A. (2015). Hur lärande kan möjliggöras och hindras i skolan. I Bengtsson, J. & Berndtsson, I (red.). *Lärande ur ett livsvärldsperspektiv*. (S. 35–54). Malmö: Gleerups.
- Lillemyr, O. F. (2013). *Lek på allvar: en spännande utmaning*. Stockholm: Liber.
- Markström, A-M. (2007). Hallen – en plats i skärningspunkten mellan privat och offentligt. I Halldén, G. (red). *Den moderna barndomen och barns vardagsliv*. (s. 97–118). Stockholm: Carlsson Bokförlag.
- Nordh, C., & Fernstedt, N. (2020). Skolorna öppna – trots oro för smitta. *Aftonbladet*. Hämtad från: <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/AdmAvE/skolorna-oppna-trots-oro-for-smitta>
- Pramling Samuelsson, I., Wagner T, J., & Eriksen Ødegaard, E. (2020) The Coronavirus Pandemic and Lessons Learned in Preschools in Norway, Sweden and the United States: OMEP Policy Forum. *International Journal of Early Childhood* (2020) (Nr. 52 S. 129– 144) <https://doi.org/10.1007/s13158-020-00267-3>
- Sandberg, A. & Ottosson, L. (2010). Pre-school teachers', other professionals', and parental concerns on cooperation in pre-school – all around children in need of special support: the Swedish perspective. *Early Child Development and Care*. (Vol. 14, Nr. 8, S. 741–754). Doi:10.1080/13603110802504606
- Skolverket. (2018). *Läroplan för förskolan: Lpfö 18*. Stockholm: Skolverket.
- Skolverket. (2021a). *Organisera förskolan under coronapandemin*. Hämtat från: <https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/organisera-forskolan-under-coronapandemin>
- Skolverket. (2021b). *Öka säkerheten och krisberedskapen*. Hämtat från: <https://www.skolverket.se/skolutveckling/leda-och-organisera-skolan/systematiskt-kvalitetsarbete/sakerhet-och-krisberedskap-i-skola-och-forskola>
- Szklarski, A. (2004). Empirisk fenomenologi. *Nordisk Psykologi*. (Vol. 56, Nr. 4, S. 274-288). Doi:10.1080/00291463.2004.10637449
- Szklarski, A. (2009). Fenomenologi som teori, metodologi och forskningsmetod. I Fejes, A. & Thornberg, R. (Red.). *Handbok i kvalitativ analys*. (Uppl. 1). Stockholm: Liber.
- Uscher-Pines, L., Schwartz, H. L., Ahmed, F., Zheteyeva, Y., Meza, E., Baker, G. & Uzicanin, A. (2018). School practices to promote social distancing in K-12 schools: review of influenza pandemic policies and practices. *BMC Public Health* (Vol. 18, Nr. 1, S. 1–13). Doi:10.1186/s12889-018-5302-3
- Vuorinen, T., Sandberg, A., Sheridan, S., & Williams, P. (2013). Preeschool teachers' views on competence in context of home of home and preeschool collaboration. *Early Child Development and Care*. (Vol, 184. Nr. 1, S. 149–159). Doi:10.1080/03004430.2013.773992

Bilaga 1

Intervjufrågor till pedagogerna på förskolorna

Introduktion

Presentera oss och vad intervjun kommer handla om.

Varför intervjun spelas in och vad som kommer hända med inspelningen samt ge intervjupersonen en samtyckesblankett att skriva under. (Till de som intervjuades på Zoom har dessa skickats på mail innan intervjun).

Anonymisering nämns i samtyckesblanketten så att intervjupersonen fått den informationen.

Inledande frågor

Kön:

Ålder: frivilligt

Utbildning?

Hur länge har du arbetat i förskoleverksamhet?

Hur många avdelningar finns på förskolan?

Hur många barn är där på varje avdelning?

Öppna frågor ställdes under intervjuerna, dessa beroende på hur intervjupersonen beskrivit sin upplevelse av pandemin, alla hade sin egen version av deras upplevelser och därför blev inga av de öppna frågorna ställda på samma sätt.

Hur ser er krishanteringsplan ut vid pandemier?

-För förskolan?

-För arbetslaget?

Område 1. Verksamhet

- Hur upplever ni att pandemin påverkat verksamheten?

Område 2. Omsorg

- Hur upplever ni pandemin i din verksamhet utifrån omsorg?

Område 3. Lärande

- Hur upplever ni pandemin utifrån, lärande?

Område 4. Vårdnadshavarna

- Hur upplevs pandemin utifrån vårdnadshavare?

Avslutande frågor

- Finns det något som ni skulle vilja tillägga som vi inte har nämnt som ni tycker har relevans för ämnet?
- Kan vi höra av oss om vi skulle behöva ställa kompletteringsfrågor?

Bilaga 2

Samtyckesblanketten

Hej!

Vi är två förskollärarstudenter som går sista terminen på Högskolan i Halmstad. Vi skriver just nu vårt examensarbete med syftet att undersöka hur fenomenet pandemi (COVID-19) har påverkat förskolors verksamheter på förskolor runt om i Sverige.

Vi söker någon som arbetar som förskollärare eller barnskötare som kan ställa upp på en intervju som antingen kommer genomföras digitalt via Zoom eller Teams eller i förskolans lokaler och tar runt 30 minuter. Personuppgifter inom studien behandlas enligt deltagarens samtycke, och enligt kraven i dataskyddsförordningen. Deltagandet i studien är helt frivilligt och det går när som helst att återkalla samtycket utan att ange orsak. Ett återkallande påverkar dock inte den behandling som skett innan återkallandet. Deltagaren kan också när som helst begära att få en kopia av sina personuppgifter.

Intervjun kommer spelas in som ljudfil för att vi ska kunna lyssna på intervjuerna igen och dessa kommer att fungera som underlag i vårt arbete. Uppgifter om personer samt förskolor kommer att vara anonyma i arbetet och materialet från intervjuerna kommer efter transkribering och godkänt arbete att raderas.

Vet du någon i din verksamhet som skulle vara intresserad och kan tänka sig att delta i en intervju?

Återkoppla så snart som möjligt till antingen Emma eller Josefine.

Det färdiga examensarbetet kommer publiceras i DiVA där allmänheten kan ta del av arbetet.

Vid eventuella frågor, kontakta oss studenter:

Emma Olsson; emmols18@student.hh.se

Josefine Rosenberg; josros18@student.hh.se

Eller vår handledare:

Carina Stenberg; carina.stenberg@hh.se

Tack på förhand!

Emma Olsson och Josefine Rosenberg

Akademien för lärande, humaniora och samhälle.

Kurs: Examensarbete för förskollärare, UV6030.

Samtycke till deltagande i examensarbete.

Jag har fått information om studien (arbetets namn) och accepterar att delta.

Jag har fått information om att de uppgifter som samlas in om mig kommer att behandlas konfidentiellt, på ett sådant sätt att min identitet inte kommer att avslöjas för obehöriga.

Jag är medveten om att min medverkan är helt frivillig och att jag när som helst och utan närmare förklaring kan avbryta mitt deltagande.

Underskrift

.....

Namnförtydligande

.....

Ort och datum

Josefine Rosenberg

Emma Olsson

Besöksadress: Kristian IV:s väg 3
Postadress: Box 823, 301 18 Halmstad
Telefon: 035-16 71 00
E-mail: registrator@hh.se
www.hh.se